

NR. 8 · DECEMBER 2020

Lev

MAGASINET

REPORTAGE

**NATUREN GAV
ELEVERNE RO**

SIDE 8

TEMA

**DIGITALISE-
RINGENS
MARKANTE
SLAGSIDE**

SIDE 14

VIDEN OG RÅDGIVNING

**"DET HJÆLPER
IKKE AT VÆRE
EFTERGIVENDE
OG RAR"**

SIDE 32

Lev

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP

Kampen for forandringer fortsætter trods corona

Af Anni Sørensen,
Levs landsformand

Da jeg for et år siden skrev lederartiklen til det sidste Lev-blad i 2019, havde jeg positive forventninger til året, der skulle komme. Både op til og efter folketingsvalget var det lykkedes Lev og andre gode kræfter at få sat politisk fokus på behovet for en reform af det specialiserede handicapområde. Der var bred politisk anerkendelse af nødvendigheden af et økonomisk løft og en anden organisering af handicapområdet, og regeringen havde forpligtet sig på opgaven. Men så kom corona-epidemien, og virkeligheden så pludselig temmelig anderledes ud.

2020 blev et år, hvor Lev måtte prioritere mange af vores kræfter til at afbøde konsekvenserne af corona-krisen for mennesker med udviklingshandicap og deres familier: Voldsomme nedlukninger af hverdagen i beskæftigelses- og aktivitetstilbud, besøgsrestriktioner og eksplosiv mistrivsel og ensomhed. Corona-krisen viste os med stor tydelighed, hvor udsatte mennesker med udviklingshandicap er, når en epidemi som corona rammer.

Men corona satte ikke handicappolitikken i stå. Sideløbende med sundhedskrisen har vi kæmpet for at fastholde det politiske fokus på behovet for bedre retssikkerhed og bedre kvalitet og specialisering i indsatsen. Og vi er blevet hørt. I juni igangsatte regeringen den lovede evaluering af handicapområdet, som jeg fortsat har store forventninger til resultatet af.

Med de lovende meldinger om en snarlig vaccine, kan vi skimte tiden efter corona i kimen. Det er på alle måder glædeligt – især for de mange, som har fået ødelagt deres hverdag på grund af restriktioner og nedlukninger. Men også fordi vi nu for alvor

kan få handicappolitikken højere op på dagsordenen igen.

I november blev jeg genvalgt som landsformand i Lev. Det er jeg glad og beæret over, og jeg ser frem til, at vi i Levs bestyrelse beslutter, hvor vi især skal bruge kræfterne. Mennesker med udviklingshandicap og deres familier har brug for et stærkt Lev, og jeg tror, at vi med de senere års investeringer i form af bedre støtte til det lokale arbejde i kredsene, styrket kommunikation og en mere smidig foreningspolitisk struktur er godt rustet. Det er et godt udgangspunkt for arbejdet med de mange vigtige opgaver, som vi skal tage fat på i 2021.

Jeg glæder mig til samarbejdet med jer alle og ønsker glædelig jul og et godt nytår.

God læselyst

Anni Sørensen

”Corona satte ikke handicappolitikken i stå. Sideløbende med sundhedskrisen har vi kæmpet for at fastholde det politiske fokus på behovet for bedre retssikkerhed og bedre kvalitet og specialisering i indsatsen.”

Mens digitaliseringen buldrer derudaf mister mange selvstændighed

14

26

8

GODE IDEER TIL AT BRUGE ALLE 5 SANSER I NATUREN

22

Livet med udviklingshandicap

2 Leder

Kampen for forandringer fortsætter trods corona

6 Kort nyt

8 Naturreportage

Om en rigtig god idé der gav eleverne ro

14 Tema

Digitaliseringens markante slagside

Efterladt på perronen

Minister ser på løsninger

Levs ønsker til digital inklusion

26 Ildsjæl

Social cykling

56 Bagsiden

– mød et Lev-medlem

Viden & rådgivning

22 Gode ideer til at bruge alle 5 sanser i naturen

32 "Det hjælper ikke at være eftergivende og rar"

35 Rådgivning

Lev indefra

37 Et anderledes repræsentantskabsmøde

46 Rundt i landet

50 Det får du ud af et medlemskab af Lev

Ørnehøj er et
helhedsorienteret
botilbud med under-
visning, arbejds- og
botræning til borgere
med særlige behov.

PÅ ØRNEHØJ BETRAGTES HVER
BEBOER ELLER STU-ELEV SOM ET
UNIKT MENNESKE, DER HAR KRAV PÅ
EN LØSNING TILPASSET LIGE PRÆCIS
DE BEHOV, DEN ENKELTE HAR

RING PÅ 5531 2500
ELLER LÆS MERE PÅ
ØRNEHOJ.DK

Køb den nye
Lev-kop i Levs
webshop

Du kan
bestille på
levshoppen.dk

Køb Lev- produkter i Levs nye webshop

Var det noget med en flot
t-shirt med Levs nye logo?
Eller måske noget håndsprit –
det bruger vi jo alle for tiden.

Kig ind i Levs nye webshop
"levshoppen.dk" og se om der
ikke skulle være noget, der
kunne friste.

T-SHIRTS

HÅNSPRIT-GEL

BADGE

MULEPOSE

Gode råd fra TV-Glad mod corona-galskab

Coronavirus-isolation har taget pippet fra mange af os. Derfor anbefaler vi, at du beskytter dig selv og andre mod yderligere galskab med følgende råd:

- Bevæg dig hver dag – også selvom det ser dumt ud
- Grin med – eller af – nogen hver dag
- Find en hobby
- Tal med nogen – hvem som helst – hver dag
- Husk – der er lys forude

Del gerne disse råd med dem, du synes trænger til et smil på læben, på [facebook.com/tvglad](https://www.facebook.com/tvglad)

ET SVÆRT MEN RIGT LIV

Bogen *Vi to* lever op til den korte titel, for den er skam kort. Men omhandler et langt, også svært – dog ubetinget rigt – liv sammen for en mor og hendes dreng, den nu 54-årige Lars. Forfatteren, Ingrid Torp, annoncerer bogen som en fortælling om et livsforløb, der startede i 1966. Om en dreng med nogle medfødte handicap, og hvor mere kom til. Det er en mors og søns fælles fortælling om de mange udfordringer, men også historien om rigtig mange glæder.

'Vi to' af Ingrid Torp - i samarbejde med Lars Torp. Forlaget Books on Demand (BoD), København, Danmark, 2020.

(Foto: Michael Reaves/AFP/Ritzau Scanpix).

Chris Nikic - verdens første jernmand med Downs syndrom

Lørdag morgen d. 7. november vadede Chris Nikic klokken 05.53 i solopgangens lys ud i Den Mexicanske Golf med ét mål for øje: At være den første person med Downs syndrom til at gennemføre en Ironman. 3,8 km svømning, 180 km på racercyklen og et maratonløb på 42 kilometer var dagsplanen, og det er da til at ta' å føle på.

Da 21-årige Chris efter små to timers svømning var hoppet på cyklen og havde kørt de første 126 km, havde de hurtigste deltagere allerede gennemført sidste disciplin og fordelt guld, sølv og bronze imellem sig.

Sagde nogen særbehandling? Nej! Chris skulle som alle andre under tidsgrænsen på 17 timer og klæde bare på. Han havde i sin træning fulgt sin far, Nik Nikics, princip: Kan du tage 100 armbøjninger i dag, så kan du nok også tage 101 i morgen.

I mørket kl. 22.39 lokal tid og efter 16 timer, 46 minutter og 9 sekunder løb Chris over målstregen i blitzenes lys. I mål i rigelig tid (!!!) - og med et certifikat som jernmand med hjem i lommen.

Kilde: www.dr.dk

Overlevelsesmanual for omsorgspårørende

Der er udkommet en ny bog. Den er tænkt som en håndsækning - og selvhjælp - til pårørende, som oven i påtager sig rollen som omsorgsperson til et familiedlem, der er syg eller har et handicap. Med et vistnok nyt ord kalder forfatter Marie Lenstrup alle, der varetager den svære opgave, for 'omsorgspårørende'. Bogen indeholder overvejelser, opmærksomhedspunkter og gode råd om alt fra at indstille sig på en diagnose, tilrette sit hjemmeliv, kommunikere med familie, sundhedsvæsen og kommune - til vigtigheden af god egenomsorg, overvejelser om flytning til døgnpleje og pårørendes rolle, hvis den syge bliver døende.

'Overlevelsesmanual for omsorgspårørende' af Marie Lenstrup, Forlaget Frydenlund 2020, www.frydenlund.dk

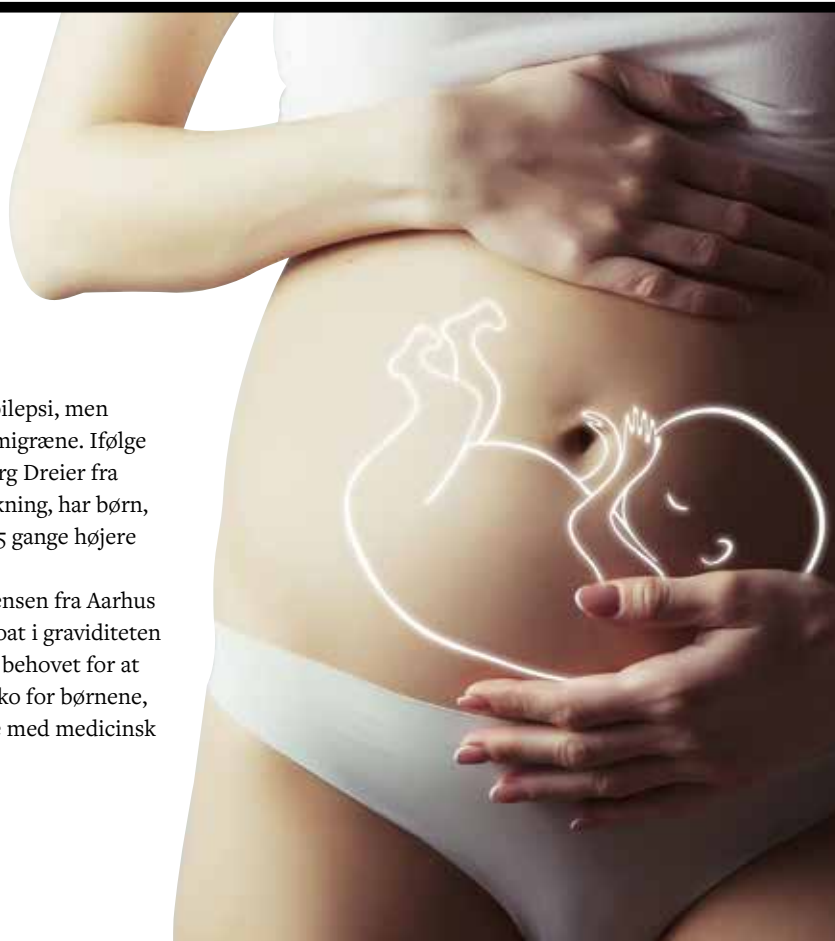
Epilepsimedicin og graviditet

Valproat øger risikoen for, at børn får et udviklingshandicap, viser ny Aarhusforskning.

Valproat bruges primært til behandling af epilepsi, men også til eksempelvis bipolar sindslidelse og migræne. Ifølge forskeren bag undersøgelsen, Julie Werenberg Dreier fra Aarhus Universitets Center for Registerforskning, har børn, hvis mødre brugte Valproat i graviditeten, 4,5 gange højere risiko for at få et udviklingshandicap.

Det er ifølge epilepsiforskeren Jakob Christensen fra Aarhus Universitetshospital vigtigt, at brug af Valproat i graviditeten mindskes mest muligt. Og han understreger behovet for at finde epilepsimedicin med lavest mulige risiko for børnene, da mange kvinder bliver nødt til at fortsætte med medicinsk behandling i graviditeten..

Kilde: www.auh.dk
– søg efter 'epilepsimedicin'

Ræveskeletter og skumfiduser på skemaet:

Naturen gav eleverne ro

Ti klasser på STU-skoler over hele landet har været ude i skoven. De har lavet bål, rørt ved svampe og hørt historier. En naturvejleder har fortalt dem en masse ting. Det har været sjovt og meget spændende.

”Styrket trivsel og kammeratskab blandt STU-elever under corona-pandemien.” Det var målet for naturprojektet Fællesskab og trivsel – Naturligvis! På en STU-skole i Ballerup har det for nogle af eleverne og lærerne imidlertid udviklet sig til meget mere end det, nemlig en ny måde at se og bruge naturen på i undervisningen

AF ARNE DITLEVSEN | FOTO: HANS JUHL

Mudder, regn og efterårsrusk.

Det lyder ikke umiddelbart som en ideel baggrund for undervisning i skoven for elever i kørestol, som i forvejen ikke har den store erfaring med udeliv. Men for to STU-klasser på UUC Maglemeden i Ballerup og deres lærere og pædagoger har efterårsture i skoven sammen med naturvejleder Nanna Kanstrup været en stor oplevelse.

For pludselig var det ikke regn og mudder, det handlede om, men derimod socialt samvær uden skolens snærende rammer, græskarsuppe lavet over bål og en anden måde at lære på.

Og det gik faktisk hen og blev en helt fantastisk oplevelse. Både for elever og lærere. Det fortæller Natazia Hedegaard Enrum, der er socialpædagog i ASK-gruppen på Maglemeden, en af de to klasser der her i efteråret har deltaget i Levs projekt *Fællesskab & Trivsel – Naturligvis!*

Begrænset kendskab en fordel

Elever på ti STU-skoler landet over er eller har været med i projektet, som slutter ved årets udgang. I projektet matches det enkelte STU-tilbud med en naturvejleder, der i dialog med skolen udvikler et forløb, hvor eleverne kommer ud i naturen for at mærke, se, lytte, dufte, smage (på den) og få gode oplevelser sammen.

Natazia fortæller: ”Da vi hørte om muligheden, sagde vi ja tak med det samme. Men vi var også spændte på, hvad det var. Eleverne i min klasse er måske ikke den mest oplagte målgruppe – kørestolene kan sidde fast i mudder, og en talemaskine er måske ikke den bedste kombination med regnvejr.

Men vi fik det til at fungere rigtig godt, og det har givet vores elever en helt fantastisk og anderledes naturoplevelse. Især fordi Nanna *ikke* havde det store kendskab til målgruppen inden vores første møde

”

Nanna slæbte os med rundt i mudrede skovbunde, på fisketur i regnvejr og sendte os hjem lugtende af bål... Og vi elskede det alle sammen!

*Natazia Hedegaard Enrum,
socialpædagog*

og derfor ikke begrænsede aktiviteterne. Vores elever kan blive mødt med en vis skepsis omkring deres formåen, både kognitivt og fysisk. Men Nanna fangede hurtigt, at vores tilgang til eleverne er helt modsat. Vi tror på, at de kan det meste, men har behov for at blive mødt på forskellige niveauer for at kunne udvikle sig. Ude i skoven var vi sammen på en anden måde. Nanna havde lavet forløbet, så vi netop var sammen – om det samme bål, talte om elementer vi havde rørt ved, hørte den samme historie.

Nanna slæbte os med rundt i mudrede skovbunde, på fisketur i regnvejr og sendte os hjem lugtende af bål... Og vi elskede det alle sammen!

Der faldt en anden ro over eleverne, en ro som kan være sværere at skabe i et klasselokale med talemaskiner, smartboards, musikundervisning og vores allesammens forskellige lyde. Dinna Andersen, der også er socialpædagog, var med det andet hold fra Maglemosen i skoven. En gruppe elever, der på mange måder

er mere velfungerende, end dem Natazia har. Hun nikker genkendende til, at det socialt har fungeret godt:

”At lave andre aktiviteter, blandt andet at se et ræveskelet og lave føleleg med bind for øjnene, var godt. Og så fortæller eleverne, at de syntes, det var hyggeligt med bål og at riste skumfiduser. Turene i skoven har rystet os bedre sammen. Og vi har fået en fælles referenceramme. Hvis en begynder at tale om det, kommer de små oplevelser og historier, der har gjort indtryk, hurtigt frem.”

Meget mere natur på Maglemosen

Dinna og Natazia fremhæver et helt særligt element som årsag til, at turene i skoven blev en succes.

”Det var planlagt for os. Vi har ikke selv tradition for at tilrettelægge den form for aktiviteter,” fortæller Dinna Andersen. Natazia supplerer:

”Det var altafgørende, at en anden havde

Nogle af eleverne viste andre sider af sig selv i skoven, end de normalt gør på skolen. Én var således i stand til at fordybe sig på en helt anden måde, da de skulle fiske. Andre trådte over/rykkede egne grænser, når de med bind for øjnene skulle røre ved blandt andet grankogler og svampe. Her er det naturvejleder Nanna Kanstrup med to af eleverne.

Turene i skoven har rystet os bedre sammen

Dinna Andersen, socialpædagog

tilrettelagt forløbet for os, så vi som personale kunne koncentrere os om at være nærværende, mens Nanna satte gang i aktiviteterne omkring os.”

Projektforløbet på Maglemosen er nu slut. Og hvor eleverne i Dinna's klasse er lidt mere forbeholdne over for at skulle ud i en kold og mudret skov igen – her trækker iPad'en mere – så er glæden ved naturen uformindsket hos Natazia.

”Vi er blevet meget inspireret af disse oplevelser og har aftalt at bruge skolens udefaciliteter samt skovområderne i nærheden i langt højere grad i fremtiden. Vi har selv et lille bålområde, så hvorfor ikke bare sætte os derud? Vi har nok været lidt regnforskrækkede, for selvfølgelig kan vi sætte os derud – også selv om det ikke er sommer,” siger Natazia.

Natazias klasse har allerede været ude og samle blade, som sammen med billeder fra turene skal limes på plancher og hænges

op på skolen. Klassen har desuden holdt et oplæg for hele skolen om deres oplevelser i skoven. Natazia håber, at turene ud af skolen og ind i skoven fortsætter – både i hendes egen og de øvrige klasser. Skolens ledelse har lovet at se velvilligt på finansiering af kommende skovprojekter. Måske med Nanna eller en anden naturvejleder som guide.

Se også naturvejleder Nanna Kanstrups råd til skønne naturoplevelser på side 22.

Om Fællesskab & Trivsel - Naturligvis!

Ti STU-skoler landet over er med i projektet, der skal give unge med udviklingshandicap gode oplevelser i og med naturen. Målet er at imødegå ensomhed og mistrivsel blandt eleverne under corona-pandemien. Lev har allieret sig med en række naturvejledere rundt omkring i landet, der har planlagt en række forløb med eleverne. Det er midler tildelt af regeringen og et bredt flertal i Folketinget, der har gjort projektet muligt. Projektet kører frem til og med december.

Vi er et bofællesskab med plads til 16 beboere, som p.t. er i alderen 19 – 41 år. De bor i 3 forskellige boenheder, som hver især rummer fra megen hjælp til næsten selvhjulpen. Vi er en Almennyttig fond under tilsyn af Odder Kommune. Vore beboere arbejder på gårdens værksteder og har et aktivt fritids- og kulturliv. Livet på gården tager udgangspunkt i Rudolf Steiners menneskesyn.

Vore værksteder er: keramik, køkken og udehold. Udehold, der rummer træværksted, gartneri og æbleplantagen. Fritiden kan indeholde besøg i fitnesscenter, ridefysioterapi, svømning og bowlinghallen, samt ikke mindst musik-oplevelser i og udenfor Tornsbjerggård.

Vore værksteder har også plads til brugere, som ikke bor på Tornsbjerggård. Tornsbjerggård i et naturskønt område, grænsende op til Tornsbjergskov i Østjylland mellem Odder, Hundslund og Hovedgård. Vi har 19 km til Horsens og 28 km til Århus. Ønsker du at vide mere om Tornsbjerggård, kan du besøge vor hjemmeside:

www.tornsbjerggaard.dk

Mail: mail@tornsbjerggaard.dk

Tornsbjerggård...

Et bo- og arbejdstilbud for udviklingshæmmede

Udvikling og livsglæde

Muligheder på Kirkebo

På Kirkebo tænker vi i livsforløb. Det kan på mange måder være en omvæltning at blive voksen, hvis man har handicap eller udviklingshæmning. Derfor tænker vi på Kirkebo, at det skal være en mulighed som ung voksen at bo et sted, som man kender godt i forvejen fra skole eller afgang. Derfor er vi godkendt til en række forskellige foranstaltninger:

For børn og unge

- Grundskoleforløb 0-10 klasse
- Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse
- Aflastning og Døgnbehandling efter Serviceloven § 66

For voksne

- Aktivitet- og samværstilbud efter Serviceloven § 104
- Midlertidig bolig efter Serviceloven § 107
- Permanent bolig efter Serviceloven § 108.

NÆRVÆR TRYGHED AKTIVITET

Birkelgården er et lille, overskueligt aktivitets- og samarbejdsrum for udviklingshæmmede over 18 år. Vi har plads til 29 brugere. Rummet er en herlig bløddug med højt til loftet og store, lyse rum. Haven bruges året rundt - om vinteren som stedet hvor vi hver dag lænder bål og får frisk luft.

Vore brugere har til fælles, at de har behov for ro og nærvær for at trives. De har ofte en fortid på store aktivitets- og dagtilbud, og nogle har andre udfordringer end deres udviklingshandicap.

Vores tilgang er neuropsykoledagogisk, og vi oplever, at brugerne falder til ro og bliver glade. Når rummet og hverdagen er overskuelig, løsner eventuelle konflikter op, og lyden vokser til at indgå i fællesskabet og aktiviteter.

Birkelgården har fungeret som aktivitetsrum i 60 år. Både i hverdagen, og når vi holder fest og tager på udfugter og rejser, når vi fokus på, at den enkelte skal mærke livsglæde og føle sig tryk.

Adm. og kontaktpunkt: Birkelgården, Thulevej 73, 2900 Herlev. Tlf. 3962 4117

Har du lyst til at bo i Landsbyfællesskabet Ølsted?

I den smukke landsby Ølsted på Fyn ligger Sophiagård-Elmhøj: Et bosted for udviklingshæmmede børn, unge og voksne.

Her bor vi, går i skole, STU og arbejder i beskyttede værksteder. Der er et økologisk landbrug med køer, høns og får, et væver, et filteri og et lysdysteri.

Vi hygger os med hinanden i fritiden. Vi går fx til fodbold, på aftenskole og danser folkedans sammen.

Vi arbejder ud fra Rudolf Steiners pædagogik.

Vi har pt. ledige pladser i børne-, unge- og voksengruppen.

Kontakt os for en snak eller et uformelt besøg:

Med os på Facebook: Landsbyfællesskabet Ølsted

KONTAKTINFO:

Sophiagård-Elmhøj - Hjem for udviklingshæmmede børn, unge og voksne - samt STU Ølstedgårdsvej 9, 5672 Broby.

Anja Grøge: 62 69 22 00, mail: kontor@sophiagard.dk

Idræts- og Uddannelsesakademiet

Vi er et højt specialiseret tilbud til børn, unge og yngre voksne med psykiatriske problematikker og psykiske sårbarheder.

Vi tilbyder helt individualiserede forløb med fokus på udvikling af de ressourcer, der også ligger i diagnosebillederne, afstigmatisering, recovery, uddannelse og personlig/social udvikling.

Vores forskellige tilbud henvender sig også til unge med Autismespektrum-forstyrrelser og andre gennemgribende udviklingsforstyrrelser. Vi har tilbud om både psykologisk og psykiatrisk behandling, bistand og udredning.

- Skoleafdeling med undervisning jf. folkeskoleloven. Vi modtager elever på mellemtrinnet og i overbygningen.
- STU-uddannelse med en lang række valgfag, der også tilbydes vores folkeskoleelever. Vi har en stor idrætslinje med alt inden for idræt: fitness, yoga, parkour, boldspil, dans, ridning, crossfit og meget andet. Studielinjer med HF-fag, 10 klassescener, 11. & 12. skoleår m.m. Friser- og kosmetologilinje,

vagt- og sikkerhedslinje, kreativlinje med billedkunst og smykkedesign. Esportlinje, rideterapi, iværksætterlinje, samt håndværk & design.

- Fritidstilbud med musik, kreative og sociale tilbud. Praktisk støtte til hverdagen m.m.
- Støttekontaktordninger og mentorstøtte (kørsels- og henteordninger).
- Ressourceforløb, jobtræning, aktivering og afklaring.
- Psykiatrisk/psykologisk behandling, udredning og bistand.

Vi lægger stor vægt på samarbejde, dokumentation, fleksibilitet og har mulighed for at tilrettelægge helt særlige og fleksible forløb. Vi arbejder opbyggende, fastholdende, ressourcefokuseret og vægter ejerskab, empowerment og afstigmatisering betydeligt.

Vores undervisningsmiljø er præget af en ikke-klientgørende tilgang, er meget roligt, forudsigeligt og ikke-konfliktfyldt.

Se mere på idrætsakademiet.dk eller kontakt os på 44 44 03 04. Kom gerne til en rundvisning, forbesøg, praktikforløb eller kontakt os for en afklarende samtale.

Idræts- og Uddannelsesakademiet

VESTERLUNDVEJ 20, 1. / HERLEV HOVEDGADE 201 C • 2730 HERLEV • TLF. 44 44 03 04 • IDRAETSAKADEMIET.DK

Digitaliseringsens markante slagside

Det hæfter ikke-digitale mennesker af, når mere og mere digitaliseres. Samtidig benytter flere og flere de digitale løsninger, og det lytter de til i Arriva og Arbejdernes Landsbank

AF MARTIN HUNGBERG,
FREELANCEJOURNALIST |
FOTO: ANITA GRAVERSEN

Alle vegne er det tydeligt, at digitaliseringen buldrer derudad, som et løbsk tog, der umiddelbart ikke kan standses. En stor del af befolkningen lader sig gerne føre med, fordi det blot er nye trin til en naturlig udvikling eller måske en opdatering på mobiltelefonen. Men der findes en gruppe af mennesker med udviklingshandicap, som har været vant til at klare sig selv på blandt andet det økonomiske område, der med afviklingen af det analoge mister selvstændighed.

Når vi lukker dem [de betjente billettsalg, red.], er det [...] en konsekvens af, at udviklingen går mod mere digitalisering.

Therese Christensen, Head of Commercials and Planning hos Arriva

Konterne forsvinder stille og roligt. Det er et stort problem for mange ældre og da ikke mindst mange med udviklingshandicap. Det er både svært at hæve kontanter og at få lov at bruge dem. Trafikselskabet Arriva har således lukket mange af deres salgssteder.

Problemet opstår eksempelvis ved, at muligheden for at betale kontant flere og flere steder forsvinder. I dag er mange brancher dog underlagt kontantreglen (betalingslovens § 81, red.), som indebærer, at betalingsmodtagere i tidsrummet fra kl. 6:00 til kl. 22:00 skal tage imod kontanter, hvis de også modtager betaling med for eksempel betalingskort og mobile betalingsløsninger. Reglen gælder også dem, men de lukker bare de bemandede salgsteder. Hos trafikselskabet Arriva lukker de nu fem bemandede billetkontorer i Viborg, Skive, Silkeborg, Skjern og Thisted. Mennesker med udviklingshandicap, som er ikke-digitale, kunne før købe en billet eller tanke op på deres rejsekort med kontanter i de betjente billettsalg, men det er altså slut nu.

Udviklingen går mod mere digitalisering

Hos Arriva fokuserer de på den digitale udvikling og tendensen fra deres samlede kundegruppe:

”Vi ved godt, at der er kunder, der foretrækker at købe deres billet via et betjent salgssted – det har vi stor forståelse for. Vi kan dog se på udviklingen, at flere og flere benytter sig af digitale salgskanaler. Langt de fleste kunder i dag bruger digitale platforme til at købe billetter, så de kan købe billetterne, hvor de vil, og hvornår de vil. Den udvikling ser vi også hos Arrivas kunder. Vi har i den forbindelse oplevet, at de betjente billettsalg bliver benyttet mindre og mindre. Når vi lukker dem, er det derfor en konsekvens af, at udviklingen går mod mere digitalisering,” fortæller Therese Christensen, der er Head of Commercials and Planning hos Arriva.

Det er ikke kun hos Arriva, at kontanterne forsvinder. Hos trafikselskabet Movia er der lige nu lukket for kontant betaling til flexture på grund af corona. På deres hjemmeside fortæller de, at man skal oprette en

digital profil i stedet, hvor man skal bruge NemID. Movia opfordrer til, at man kan få en pårørende til at hjælpe, hvis man har svært ved at tilgå det selv. Hvorvidt man kan betale med kontanter igen efter pandemien, meldes der ikke noget om.

Nødsaget til at bruge automater

Et andet bemsænd finder man, hvis man ikke er i stand til at betjene en bankautomat og hæve kontanter fra sin konto, hvilket er virkeligheden for en del mennesker med udviklingshandicap. Arbejdernes Landsbank, som er én af de største banker herhjemme med 70 filialer, har nu valgt helt at lukke for kasseekspedition. Det betyder for ikke-digitale mennesker med udviklingshandicap, at de er nødsaget til at bruge bankautomaterne.

”Vi vil gøre alt, hvad vi kan for at hjælpe alle, der har behov for det, med at benytte vores automater til blandt andet hævnning af kontanter eller andet, således at generne bliver mindst mulige. Beslutningen er truffet, fordi vi gennem flere år har kunne se, at færre og færre benytter sig af kasserne,” kommenterer Peter Froulund, branding- og kommunikationsdirektør i Arbejdernes Landsbank.

Med *hjælp* mener Peter Froulund, at man kan bede de ansatte i en filial om hjælp til bankautomaterne. Problemet bliver nødvendigvis ikke løst af den grund, hvis man spørger Svend Børge M. Nielsen, der selv har et udviklingshandicap og ikke har mulighed for at tillære sig digitale eller tekniske færdigheder.

”Bankautomaterne er ret svære at have med at gøre. Hvis man spørger én fra banken om hjælp til det, så skal vi stadig huske en kode, for ellers kan vi ikke komme ind på kontoen. Før i tiden var det nok bare at gå op til kassen og bede om penge, så det gør det meget besværligt for os,” fortæller Svend Børge M. Nielsen.

Efterladt på perronen

En gruppe fra et bofællesskab i Viborg har taget sagen i egen hånd og skrevet et brev for at råbe omverdenen op: Den digitale udvikling sætter flere og flere stopklodser op i deres tilværelse og rammer deres muligheder for at tage vare på egen økonomi

AF MARTIN HUNGBERG, FREELANCEJOURNALIST
– FOTO: ANITA GRAVERSEN

I mange år har de været gode til selv at styre deres økonomi. Men mulighederne siver ligeså stille ud mellem fingrene på den gruppe af mennesker med udviklingshandicap, der er ikke-digitale og ikke har muligheder for at lære at begå sig uden kontanter, med koder til kreditkort, med apps på mobilen eller ved at købe tog- eller busbilletter i en automat.

”Jeg var i Aarhus for ikke så lang tid siden, det var jeg nødt til, fordi jeg skulle tanke op på mit rejsekort. Det kan jeg ikke her i Viborg. Det var en time hver vej med tog, og det er jo ret skørt, at man skal rejse så langt bare for at tanke sit kort op,” forklarer Svend Børge M. Nielsen, der én af de ramte af Arrivas lukning af bemandede billetkontorer på stationerne i Skive, Thisted, Skjern, Silkeborg og Viborg, hvor han selv bor.

Svend Børge M. Nielsen kan ikke betjene billetautomaterne på Viborg Banegård, fordi det digitale sprog bliver for indviklet og teknisk, ligesom han har svært ved at huske en kode. Pædagogerne i bofællesskabet må ikke hjælpe ham, da der ikke må være penge, og slet ikke koder, mellem ansatte og beboere.

”Det sætter beboerne i en enorm svær situation. Nu bliver de nødt til at have hjælp til noget, som de før har kunnet klare selv. Så de mister altså noget handlefrihed. Tag for eksempel Esben (*Lindegaard Ovesen, red.*), han får besøg af sin søster i næste uge, og det er så hans chance for at få hævet kontanter og få styr på andre digitale udfordringer. Det er virkeligheden her i bofællesskabet og for den her gruppe mennesker,” siger Anne Rathke, som er pædagog i Bofællesskabet Merkurvej 12 i Viborg.

Beboerne i et botilbud i Viborg har fået nok. De er vrede over, at det er svært at hæve kontanter. De er også vrede over, at det er svært at betale for at køre med bus og tog. De har skrevet et brev, hvor de fortæller om det.

Svend Børge M. Nielsen, Flemming Bay og Pia B. Nielsen er trætte af, at det er blevet så svært for dem at styre deres egne pengesager.

Min økonomi kommer da ikke andre ved, det vil jeg styre selv, som jeg plejer.

Flemming Bay, beboer i botilbud i Viborg

Råd og politikere svarede på brev

Det rammer alle de fem beboere i bofællesskabet, at digitaliseringen sniger sig ind overalt. Både Svend Børge, Esben, Flemming, Pia og Jan er ikke-digitale, men har et stort behov for at kunne tage vare på deres egen økonomi, som de har gjort det i mange år. De har ikke NemID, og de kan ikke styre deres økonomi på netbank på computeren eller mobilen. Beboerne har derfor valgt at råbe omverdenen op med et brev, som beskriver deres situation.

”Vi er nødt til at fortælle andre, hvordan det er. Ellers fortsætter det bare,” pointerer beboer Flemming Bay, som sammen med de andre i Bofællesskabet Merkurvej 12 er afsender af brevet.

I brevet beskriver de, hvordan de føler sig umyndiggjorte som følge af den digitale udvikling og alt for lidt fokus på problemerne med, at samfundet bliver mere og mere kontantløst. Brevet blev sendt vidt omkring, og de har blandt andet fået svar fra Det Centrale Handicapråd, som vil indtage det i en kampagne om emnet i 2021. Der er også tikket svar ind fra en række politikere, og det er blandt andet blevet garanteret, at bekymringerne bliver bragt videre til erhvervsminister Simon Kollerup.

”Vi er borgere ligesom alle andre mennesker i det her land,” lyder det fra Flemming Bay.

”Ja, og det her er de nødt til at gøre noget ved,” tilføjer Svend Børge M. Nielsen, hvorefter der bliver nikket fra de andre beboere i bofællesskabet.

”Hvad bliver det næste? Jeg arbejder i en café hver dag, og der tager jeg bussen til. Hvad hvis vi pludselig heller ikke kan betale med kontanter der?” spørger Flemming Bay.

Værge til økonomi?

Kontanter spiller en helt central rolle i beboernes liv.

”Jamen, jeg bruger kontanter til det hele, og det vil jeg da fortsætte med. Det er både til indkøb, tøj, hvis der måske skal være lidt fest og selvfølgelig, når jeg skal med bus eller tog. Med penge i hånden, så ved jeg, hvad jeg har med at gøre,” forkla-

rer Svend Børge M. Nielsen fra bofællesskabet.

Fra årsskiftet lukker Arbejdernes Landsbank for al kasseekspedition i deres filialer. Beboerne har i den seneste tid mærket problemer med at skaffe kontanter i flere forskellige banker. De har blandt andet oplevet, at man er nødt til at bestille eksempelvis 50 krone-sedler flere dage i forvejen, og at de ikke kan få den hjælp til at få kontanter, som de før i tiden kunne.

”Det er bare blevet meget mere besværligt. Nu kan vi ikke regne med, at man kan få kontanter i bankerne mere, så det gælder om at have nogle i sin pung, hvis man skal bruge penge, og det skal man jo tit,” beretter Svend Børge M. Nielsen.

Det står soleklart, at man beskæftiger sig med en menneskelig grundfølelse, når man begynder at tale om, hvad konsekvensen af den digitale udvikling i sidste ende kan resultere i: At beboerne i Viborg og gruppen som helhed kan blive nødt til at få sig en værge til deres økonomi. Det lyser ud af Flemming Bay, at han bestemt ikke er tilfreds med den udsigt. Han afslutter:

”Jeg vil blive meget sur, hvis jeg ikke selv må bestemme og styre mine penge. Hvad er det for noget? Jeg bliver simpelthen skuffet over, at det skal være sådan her. Min økonomi kommer da ikke andre ved, det vil jeg styre selv, som jeg plejer. Men det bliver jo sværere og sværere.”

Minister:

Vil se på, om udsatte borgere kan hente kontanter på kommunen

Vi har bedt erhvervsminister Simon Kollerup forholde sig til, hvordan han og regeringen vil sikre, at mennesker med udviklingshandicap ikke efterlades uden muligheder for at kunne råde over deres egen økonomi.

AF ARNE DITLEVSEN OG HANS ANDERSEN | FOTO: KELD NAVNTOFT

SPØRGSMÅLENE TIL MINISTEREN VAR:

Mange banker lukker deres filialer, og mange filialer lukker for kassebetjening med kontanter. I Lev oplever vi, at dette skaber store problemer for borgere, der ikke kan håndtere en pinkode, og som har en meget konkret pengeforståelse. Hvilke tiltag vil ministeren foretage for, at disse borgere stadig har mulighed for at komme i besiddelse af kontanter, så de fortsat selv kan håndtere deres daglige økonomi?

Kontantreglen står foran en revision. Kunne ministeren forestille sig, at revisionen kunne beskytte mennesker med udviklingshandicap bedre og for eksempel pålægge bankerne at sikre adgang til, at de berørte borgere kan hæve kontanter på egen hånd? Eller har ministeren andre mulige løsninger, som for eksempel mulighed for at hæve kontanter i Borgerservice eller lignende?

Hertil har erhvervsminister Simon Kollerup svaret:

“Danmark er i høj grad et digitaliseret samfund, hvor de fleste af os helt naturligt bruger betalingskort eller betaler trådløst med mobiltelefonen. Men jeg tror, at det er vigtigt at huske på, at der er mennesker, som stadig har et behov for at kunne betale med kontanter. Det er for eksempel mennesker med udviklingshandicap, ældre og udsatte borgere, som af den ene eller anden grund ikke har de samme muligheder eller ikke føler sig trygge ved de digitale løsninger. Den digitale udvikling gør mange ting lettere, men vi må ikke tabe dem på gulvet, som ikke har mulighed for at følge med.

Hvad der konkret skal ligge i revisionen af kontantreglen er ikke lagt fast endnu. Men jeg ved, at Finans Danmark og KL under nedlukningen i foråret fandt en løsning, så udsatte borgere kunne hente kontanter på kommunen. Jeg vil bede mit ministerium se på, om man kan trække på tidligere erfaringer og finde en løsning.”

Lev om digitaliseringen

”Der er mange samfundsgevinster ved digitaliseringen. Både i det offentlige og i bankerne sparer man mange penge på den udvikling. Men det er ikke rimeligt, at de rationaliseringer sker på bekostning af blandt andet mennesker med udviklingshandicap. Nogle af de sparede millioner burde investeres i at sikre bedre løsninger for dem, som ikke kan klare sig uden kontanter,” udtaler Levs landsformand Anni Sørensen.

En mulig løsning kunne være, at ikke-digitale kunne hæve kontanter i Borgerservice, når nu bankerne lukker kasserne. Men det kræver også, at man bevarer kontantreglen, så borgerne stadig kan betale med kontanter – og at man håndhæver reglen og sikrer, at den rent faktisk bliver overholdt.

Også køb og optankning af pendlerkort, Rejsekort og anden rejsehjemmel til offentlig transport med kontanter kunne flyttes til Borgerservice, da de betjente salgssteder lukker mange steder.

Og der kan på sigt være andre områder, som Borgerservice kunne ’hjemtage’ for at sikre tilgængeligheden. Man kunne eventuelt lade fritagelse for Digital Post og Digital Selvbetjening være forudsætningen for, at en borger måtte benytte disse løsninger i Borgerservice.

Levs ønsker til digital inklusion

Som i resten af befolkningen er der mennesker med udviklingshandicap, der har meget svært ved at blive digitale. Disse borgere vil altid have brug for hjælp til digitalisering eller alternativer til digitalisering.

Men der er også en del, der aldrig bliver digitale. Disse borgere vil altid have brug for enten ikke-digitale løsninger eller for hjælp, og derfor skal det være lettere at hjælpe digitalt.

Lev arbejder for:

- at digitaliseringen lever op til gældende standarder for tilgængelighed, for eksempel EU's tilgængelighedsdirektiv/Lov om webtilgængelighed
- at borgere får adgang til relevante it-hjælpe-midler/understøttende programmer samt den relevante støtte og undervisning i at bruge dem
- et godt alternativ for ikke-digitale, der selv kan – bare ikke digitalt
- at gøre det lettere for støttepersoner at hjælpe ikke-digitale borgere via de digitale løsninger
- at sikre, at ingen bliver ringere stillet/mere afhængige af hjælp på grund af digitale løsninger
- at sikre, at ingen bliver nødsaget til at få en værge som konsekvens af digitaliseringen.

Jobkollegiet

Som beboer på Jobkollegiet kommer du til at leve og bo sammen med andre unge, der også har særlige behov. Vi har hvert vores værelse og hver vores måde at leve på. Fællesskabet er til for, at vi kan hjælpe hinanden med at klare mere, så vi hver især kan se, at det kan lykkes at klare et arbejde og lykkes at bo alene.

Fællesskabet på Jobkollegiet er også med til, at vi lærer at være sammen med andre i forskellige situationer og forskellige steder. Jobkollegiet har hjemme i 3 store og hyggelige huse, der ligger tæt på skov og natur i Brabrand. Flere bybusser stopper tæt på. Vi spiser sammen hver aften og bruger meget tid sammen i vores fælles stuer.

Jobkollegiet har 10 faglige og kompetente medarbejdere, der vejleder os i at holde styr på hverdagens mange gøremål. Der er ansat 1 jobkonsulent, som guider og vejleder i at finde relevante praktikker, STU-forløb og senere skånejob. Når man bor på Jobkollegiet, er det ordinære arbejdsmarked en del af opholdet.

Jobkollegiet • Skovbakkevej 51 • 8220 Brabrand • Tlf. 30 23 75 60 • www.jobkollegiet.dk

Fjordstjernen ... et enestående valg

Fjordcentret tilbyder beskyttet beskæftigelse § 103

"Vi kan – vi vil – vi gør sammen"

Meningsfuldt arbejdstilbud

Fjordcentret tilbyder et aktivt og kreativt arbejdstilbud med fokus på meningsfulde arbejdsopgaver og udvikling af kompetencer. Dagligdagen bærer præg af at ligne en arbejdsplads, hvor den enkelte bruger får mulighed for at udnytte og udvikle sine kompetencer, interesser og færdigheder. I samarbejde med borgeren planlægger vi en arbejdsdag, der giver både mening og en følelse af at kunne bidrage og udføre en værdifuld indsats i hverdagen.

Fjordcentret er for alle voksne med funktionsnedsættelser. Vi har både pædagogisk og sundhedsfagligt personale, og hjælper gerne mennesker med mange forskellige behov og udfordringer.

Nogle af vores jobmæssige aktiviteter:

- * Køkkenarbejde i vores storkøkken.
- * Udbringning af mad.
- * Udgivelse af Fjordstjernenyt.
- * Have- og pedalarbejde.
- * Produktionsarbejde.
- * Vedligeholdelse og reparation af ting.
- * Vask af tøj i vores vaskeri.
- * Rengøring.
- * Sortering af affald.
- * Postomdeling.

Vi vil løbende udvikle og udvide vores tilbud i forhold til vores borgers evner og interesser.

Kontakt

For yderligere oplysninger og rundvisning kontakt:
Centerleder Carsten Weng
Mail: cawe@fjordstjernen
Mobil: 44128501

Om os

Fjordstjernen er et bolig- og sundhedscenter - et privat bosted for voksne handicappede og ældre borgere visiteret fra kommuner i hele landet.

Fjordcentret er et Samvær og Aktivitets tilbud (§104) som også tilbyder Beskyttet beskæftigelse (§103)

Vores værdier bygger på dialog, anerkendelse, medbestemmelse, respekt samt nærvær og omsorg tilpasset den enkelte.

Vi er beliggende ved havnefronten i Holbæk nær Holbæk Centrum.

Læs mere på vores hjemmeside: www.Fjordstjernen.dk

GODE IDEER TIL AT BRUGE ALLE

5

SANSER I NATUREN

"Gi' den fuld skrald på sanseoplevelserne. Det er jo oplagt! Og gratis og muligt for alle også uden forberedelse."

Det siger naturvejleder Nanna Kanstrup, der har hjulpet os med følgende råd til at skærpe sanserne, når man bevæger sig ud i naturen.

Høresansen

Sæt dig et sted i naturen og lyt! Altså rigtigt lytte: hvad kan du høre lige omkring dig? Hvad kan du høre langt væk?

- Lyden fra et menneske (en jakke, en vejtrækning, en bevægelse...)
- Er der måske en lyd af susen (fra træerne eller havet)?
- En puslen (fra krat, visne blade eller skovbund)?
- Kan du høre en fugl, et tog, en vej, et fly, en kirke der bimler, lidt længere væk? Måske kan du lukke øjnene eller trække huen ned over øjnene.

Følesansen

Vælg om du skal have åbne, eller lukkede øjne.

- Mærk på barken på et gammelt træ og et ungt træ
- Svampe, kogler, grene, blade, sten, tang, kastanjer, bær, gran der stikker, gran der ikke stikker, mos, sneglehuse, knogler ... alt sammen med forskellige overflader
- Kram et træ
- Saml insekter: føl hvordan det føles, når ormen snor sig, sneglen slimer sig af sted, kugletusindbenet bliver forskrækket, bænkebidere spræller med sine ben, når den ligger på ryggen... osv. Måske er der en lille tudse, krabbe eller noget andet, der både er skræmmende og sjovt...

Synssansen

Find et godt sted at sidde (en stub, en sten, en stamme, en tue, op ad et træ, en klit...)

- Se lige ned for dine fødder, rod eventuelt lidt i underlaget og se, hvad der er lige der (du kan også ligge på maven og kigge, så får du også gevinsten af at mærke jorden under dig)
- Se langt: ud mod horisonten, oppe i trækronen, ned af alléen...
- Lig på jorden – kig på himlen, skyerne, trækronerne, der svajer over dig...
- Gå hen til et gammelt træ. Se hvor mange farver der egentlig er! Der er mange nuancer. Et træ er ikke bare en farve
- Gå en tur og se hvor mange forskellige farver, du kan finde. Hvis de kan samles op, kan du til sidst lave en farveskala, eller et mønster, eller måske et billede.

Lugtesansen

Hvordan lugter der, hvor du er: snus godt ind... kommer der billeder, minder, associationer til din indre forestilling?

- Snus til friske blade, nyfaldne blade, visne blade, rådne blade...
- Måske er der en lort fra et dyr (hest, ræv, grævling... ikke hund!)
- Duften af hav, sø, fjord, gran, douglas gran...

Smagssansen

Lad være med at smage på, noget du ikke kender!!! Men måske er der lidt skovsyre, nogle bær, eller et nyudsprunget bøgeblad... men at smage kræver kendskab!

Andre ideer:

- Landart: Lav et kunstværk i naturen. Det kan være en statue, et billede, en opsætning eller for eksempel en varde på stranden <https://www.skoven-i-skolen.dk/billedkunst/landart-i-billedkunst>
- Kig på skoven-i-skolen og få ideer
- Hvis du er et sted med dyr, så spørg landmanden om I må komme ind og klappe geden, hesten, koen... der er masser af oplevelser ved en sådan henvendelse, og de fleste landmænd/hestefolk vil med glæde dele deres egen begejstring for deres 'passion'.

Du kan også møde Nanna Kanstrup i artiklen på side 8, hvor hun er med to STU-klasser i skoven.

Årets Havefest 2020

for fysisk og psykisk funktionshæmmede i
Sønderborg Kommune er **desværre aflyst**.

Vi vender stærkt tilbage i **2021**.

Område Vest., Område Øst, RendbjergFavn, SAABU, Bosager, Flintholm

Kontakt leder

Jan Arnbjørn

Tlf. 98 26 16 86

norreheden@norreheden.dk

www.norreheden.dk

Fonden S/I Nørreheden, Ajstrup Nørrehede 24, 9381 Sulsted, Aalborg kommune, tilbyder bolig og beskæftigelse til en borger, visiteret efter § 107.

Nørreheden er et helhedstilbud med otte pladser, og har nu en ledig bolig.

Dyrehold, haver og værksteder indgår i dagbeskæftigelsen som et naturligt element, idet Nørreheden er beliggende på en landejendom med lidt jord og skov.

Vi lægger meget vægt på at Nørreheden er et familielignende tilbud.

Personalet er alle pædagogisk veluddannede, og er garanter for et højt fagligt og udviklende miljø.

Guldborgsund Autismecenter

Alslevvej 25 • 4850 Stubbekøbing • Telefon 5473 2920 • www.mariegrubbeskolen.dk

Ungdomscenter
Knudmosen

Lindegårdsvej 8 • 7400 Herning
Mail: knudmosen@herning.dk
Tlf.: 96 28 66 88 • www.knudmosen.dk

dansk

MILJØANALYSE

Skelstedet 5 . 2950 Holte
Tlf. 45 66 20 95 . dma.nu

På vej mod sundere hjem
og arbejdspladser

LILLE VILDMOSE
PRODUKTIONSSKOLE

Bizonvej 17
9293 Kongerslev
Tlf. 98 33 17 99
administration@kongprod.dk
www.kongprod.dk

Lille Vildmose er et målrettet tilbud for unge, der ikke har fundet en plads i det ordinære uddannelsessystem eller på arbejdsmarkedet

”

At kombinere det sociale med cykling, der både er sundt og godt for miljøet, er dejligt. Jeg tror også, at deltagerne bliver glade af at være med.

Social cykling

Inger Larsen Ørbæk elsker at cykle. Og allerhelst sammen med andre. I de seneste knap tre år har hun arrangeret cykelture for mennesker med handicap i Viborg-området. Hun elsker det, men kunne godt tænke sig, at endnu flere ville være med

AF ARNE DITLEVSEN | FOTO: ANITA GRAVERSEN

Hvordan er du blevet arrangør af cykelture for mennesker med udviklingshandicap?

"Jeg har været aktiv i Cyklistforbundet i over 40 år og har markeret mig en del inden for dette. For tre år siden blev jeg kontaktet af Susanne [Levs kredsformand i Viborg, Susanne Andersen, red.], som spurgte, om vi ville være med til at arrangere cykelture for udviklingshandicappede. Det sagde jeg selvfølgelig ja til med det samme. Tøvede ikke et sekund", fortæller Inger Larsen Ørbæk, der ikke selv har udviklingshandicap inde på livet.

"Vi fik en lille artikel om det nye tiltag i den lokale avis, og forskelligt informationsmateriale blev delt rundt på lokale tilbud, hvor mennesker med udviklingshandicap kommer. Og så var det i gang. I øjeblikket cykler vi to gange om foråret og en gang om efteråret."

Turene er i Viborg-området, og Inger arrangerer og agerer guide på turene. Hver gang sluttet der af i cafeen på Skottenborg med kaffe og boller.

Hvad får du ud af at være frivillig?

"Jeg elsker selv at cykle. Og det at gøre det sammen med andre er vigtigt. Det sociale fællesskab er så skønt. Jeg har altid brændt for 'de små' i samfundet, dem der har det svært, så at kombinere det sociale med cykling, der både er sundt og godt for miljøet, er dejligt. Jeg tror også, at deltagerne bliver glade af at være med.

Normalt deltager mellem 5 og 12 i cykelturene. Det er ikke så mange, og jeg kunne godt ønske mig, at personale og pårørende bakkede lidt mere op. Det er jo vigtigt for mennesker med handicap. De kommer ikke ud af bostederne, hvis ingen gør noget."

BLÅ BOG

Inger Larsen Ørbæk, 73 år.
Bor i Viborg.

Nu pensioneret, men har tidligere arbejdet som faglærer på Aarhus Tech.

Har været aktiv cykelentusiast hele livet og i over 40 år aktiv i Cyklistforbundet.

Kender du en, der skal være ildsjæl i Lev Magasinet, så skriv til os på redaktion@lev.dk. Det er vigtigt, at det handler om ildsjælens fritid og ikke hans eller hendes professionelle arbejde.

FONDEN
DEN GAMLE SKOLE

Kirkevej 2 • 4440 Mørkøv
Telefon: 40 12 44 70 / 51 83 44 40
www.fondendengamleskole.dk

se menukort samt mere om os på www.cafe-liv.dk

Dejlig hjemmelavet mad

Nyd den i vor hyggelige og anderledes café, eller tag med hjem.

- kaffe, the, kakao • lagkage & skærrekager
- sandwich • tærter • lasagne • smørrebrød
- Varme- & kolde retter - samt meget meget mere.....

DAGENS RET
kr. 75,-

GOURMET AFTEN
hver tirsdag og torsdag aften
2 retter kr. 199,- 3 retter kr. 249,-
Reservering fredagen har vi selvfølgelig

Café Liv Åbningsstider:
Tirsdag - fredag: kl. 10.00 - 20.00
Lørdag: kl. 10.00 - 13.00

Hovedgaden 18 - 4270 Høng - tlf. 2310 5051

UUC MAGLEMOSEN
— Alle har ret til en uddannelse —

**Tag din
STU-uddannelse
eller 10. klasse
på UUC Maglemosen
i Ballerup**

For mere info kan du gå ind på vores
hjemmeside www.maglemosen.dk
eller kontakte os for et besøg på
Tlf. 44 77 61 01

Vi er specialister på vores område

VORDINGBORG
KOMMUNE

Center for Socialpædagogik
Bo-Liv-Job
Vordingborg Kommune

**Vi møder borgere med kognitive og
psykiske udfordringer i øjenhøjde**

Vores teoretiske udgangspunkt er neuropædagogik, som alle
i organisationen arbejder ud fra - derfor tilbydes alle
borgere i vores bo- og aktivitetstilbud en hverdag,
hvor borgernes styrkeområder får plads, mens borgernes
udfordringer kompenseres.

Vores tilbud er både for borgere i Vordingborg kommune
og for borgere fra andre kommuner.

Center for Socialpædagogik - Bo-Liv-Job - Vordingborg Kommune
Langgade 57 • 4780 Stege • socialpaedagogik@vordingborg.dk
www.vordingborg.dk/socialpaedagogik
Telefon: 55 36 40 80

Vækstpunktet
Løvstikkevej 69
2300 KBH S

Netværkstilbud i CSBB

Kom og besøg os i Pulsen og Vækstpunktet

Pulsen
Larslejsstræde 2
1451 KBH K

 Kulturhuset Pulsen
Vækstpunktet

 @kulturhusetpulsen
@vaekstpunktet

Marjatta, et bosted for mennesker med udviklingshæmning og særlige individuelle behov og udfordringer. Skolehjemmet er for børn og unge mellem 7 og 23 år.

Vi tilbyder en hverdag i et struktureret miljø med pædagogik inspireret af Rudolf Steiners menneskesyn. Vi har egen specialskele og STU som ligger tæt ved fjord og skov.

Foruden Skolehjemmet ligger der 4 voksen steder alle egne værksteder, som er fordelt på Sydsjælland.

Læs mere om Marjatta www.marjatta.dk
eller kontakt os på marjatta.dk
tlf. 5596 5119

Marjatta
Strandvejen 15, 4733 Tappernøje

Bostedet i Nyrup for voksne udviklingshæmmede er meget mere end et bosted ...

Vi arbejder efter at give beboerne den størst mulige livskvalitet i gode rammer, hvor boligerne er bygget i et hyggeligt landsby lignende miljø og med et meget bredt tilbud af forskellige aktiviteter, der giver beboeren et indholdsrigt liv med gode venner, sociale netværk og oplevelser.

Tryghed, nærhed og varm omsorg

Vi arbejder målrettet med at motivere beboeren til at tage personligt ansvar og tilbyder den størst mulige grad af selvstændighed med al den støtte og omsorg, der skal til, for at beboeren udvikler sig med henblik på at opnå en positiv identitet med tro på fremtiden.

Klik ind på bostedetinyrup.dk og se, hvor der er godt at bo og leve!

Godkendt efter
SEL § 104, 107 og 108

Socialtilsynet Øst har
vurderet kvaliteten til 5 ud af 5

Skovvej 7 · Nyrup · 4262 Sandved · Tlf. 5542 1900 · bostedetinyrup.dk

**HELE NORDJYLLANDS
SPECIALSKOLE**

LIMFJORDSSKOLEN

**STU
I DØGNDRIFT**

NATUR · KUNST · IDRÆT · SUNDHED · MEDIER
REJSE IND- OG UDLAND

WWW.LIMFJORDSSKOLEN.DK

**Ungdomshøjskolen
Søndbjerggård**

Psykisk sårbare fra 18 år

Giver kompetencer til livet – Et så selvstændigt voksenliv som muligt!

Højskole – Opholdssted – STU

Afklaring af fremtidig bolig og beskæftigelse

En oplevelse for livet...

**UNGDOMSHØJSKOLEN
SØNDBJERGGAARD**

Aggerholmsvej 19 · 7790 Thyholm · Tlf. 9787 5011
kontor@soendbjerggaard.dk
www.soendbjerggaard.dk

Bedre sundhed i udsigt

2021 tegner til at blive året, hvor der for alvor bliver taget initiativ til at skabe bedre sundhed for mennesker med udviklingshandicap. Her er et kort overblik over nogle af de initiativer, Lev er involveret i og presser på for at få gennemført – blandt andet et årligt sundhedstjek og bedre måltider i sociale tilbud

Mennesker med udviklingshandicap dør i gennemsnit 14,5 år tidligere end andre danskere og dør langt oftere med uopdagede sygdomme og skavanker. Sammenholdt med at de har dårligere forudsætninger for at bruge sundhedsvæsenet og kommer sjældnere til deres praktiserende læge end resten af befolkningen, giver det en markant og helt urimelig ulighed i sundhed.

Heldigvis er der gang i forskellige initiativer, som giver anledning til optimisme.

Folkesundhedslov

Sammen med 56 andre organisationer opfordrede Lev i begyndelsen af november regering og Folketing til at vedtage en folkesundhedslov. En folkesundhedslov kan bidrage til, at man tænker sundhed ind i alle relevante samfundsforhold.

Inspirationen kommer fra Norge, der har integreret arbejdet med forebyggelse og lighed i sundhed i alle politikker og beslutningsprocesser. En folkesundhedslov kan sikre, at alle politiske niveauer, sektorer og velfærdsområder i Danmark forpligter sig til at medtænke borger-

nes sundhed og trivsel i deres daglige arbejde. Folkesundhedsloven kunne eksempelvis betyde, at der tænkes forebyggelse ind, hvis der laves nationale fødevarerpolitikker, som stiller krav til kvaliteten af den mad, der serveres i skolerne og i daginstitutionerne. Det er afgørende, at der samarbejdes bredt på tværs i samfundet, hvis vi skal uligheden til livs – altså samarbejde mellem regioner, kommuner, civilsamfund og erhvervsliv/detailhandel. Med en bred forebyggelsesindsats og med ofte simple og veldokumenterede tiltag kan mange flere mennesker få mulighed for at leve flere gode år uden sygdom.

Derfor støtter Lev appellen til regering og Folketing om at vedtage en folkesundhedslov.

Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed

Lev er også partner i Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed, der samler 42 organisationer i en fælles indsats på tværs af sektorer og på forskellige arenaer, hvor regioner, kommuner, organisationer, civilsamfund og det private spiller en rolle. Også her er fokus på samarbejde og vidensdeling på tværs af sektorer og på at

tænke nyt for at skabe løsninger, der virker. Alliancen er tre-årig, og partnerne forpligter sig til at arbejde aktivt for at mindske ulighed i sundhed.

Sundhedstjek

Både danske og udenlandske undersøgelser viser, at et årligt sundhedstjek hos egen læge effektivt forbedrer sundheden for mennesker med udviklingshandicap og kan forebygge dyre hospitalsindlæggelser. Derfor har Lev i mange år arbejdet for, at det bliver indført.

Praktiserende Lægers Organisation og Danske Regioner er i fuld gang med forhandlingerne om en ny overenskomst for de praktiserende læger, som skal træde i kraft fra den 1. januar 2021. Begge parter har et årligt sundhedstjek med til bordet.

Meget tyder på, at lægerne får en takst for et årligt sundhedstjek, og lykkes det, udestår arbejdet med at få rammerne for et sundhedstjek på plads. Kommunerne skal forpligtes til at sikre, at beboerne tilbydes sundhedstjekket, og botilbuddene skal have rutiner på plads til at sikre, at beboerne kommer til det årlige sundhedstjek, og at der bliver fulgt op på dette. Lev vil også arbejde for, at mennesker med udviklingshandicap der bor i egen bolig, bliver omfattet af et årligt sundhedstjek.

Bedre måltider i sociale tilbud

Kost- & Ernæringsforbundet har igangsat en indsats for nye fælles initiativer, der kan styrke madens og måltidernes rolle i sociale tilbud.

Grunden er, at der er behov for et bredt løft i kvalitet, fokus og faglighed i forhold til mad og måltider, hvis vi skal lykkes med at knække kur-

ven for den sociale ulighed i sundhed. Måltiderne rummer stort potentiale for at skabe struktur og tryghed og er en oplagt ramme for arbejdet med borgernes udvikling og trivsel. Men der er stort behov for at udbrede viden og konkrete værktøjer til, hvordan maden og måltiderne kan spille en større rolle i borgernes udvikling og trivsel i sociale tilbud.

Lev deltager, sammen med en række andre aktører, i workshops, som skal lægge grundstenen til en national strategi for bedre liv og fællesskaber med mad og måltider i sociale tilbud.

Sundhedsfremme og forebyggelse

Maden og måltiderne er et af elementerne i den almene sundhedsfremme og forebyggelse, som Lev dagligt arbejder for at øge. Her spiller idræt, motion og bevægelse også en væsentlig rolle ligesom tandpleje, nationale kræft-screeninger, demens-screeninger, ledsagelse under indlæggelse og sundhedssystemets tilgængelighed gør det. De mange elementer og initiativerne omkring en folkesundhedslov, Alliancen mod Social Ulighed i Sundhed, et årligt sundhedstjek og bedre måltider i sociale tilbud giver anledning til optimisme. Næste år bliver forhåbentlig året, hvor vi får vendt kurven og skabt bedre sundhed for mennesker med udviklingshandicap.

Kortere levetid og sjældne besøg hos lægen. Sådan er det for mange med udviklingshandicap. Det skal der ændres på. I øjeblikket er der heldigvis mange gode ting i gang. Blandt andet arbejdes der på et årligt tjek hos lægen og bedre mad i botilbuddene.

“En folkesundhedslov kan sikre, at alle politiske niveauer, sektorer og velfærdsområder i Danmark forpligter sig til at medtænke borgernes sundhed og trivsel i deres daglige arbejde.”

Joakim Hesse Lundström,
Politisk konsulent
i Lev

”Det hjælper ikke at være eftergivende og rar”

*Mennesker med udviklingshandicap har nogle af de ringeste levekår i Danmark. Det fremgår af den nye bog, **Afhægtet**, af to markante socialforskere. Den helt systematiske bundplacering overrasker selv de to forskere. Vejen frem er kamp nedefra. Og her spiller Lev og ULF en central rolle*

AF ARNE DITLEVSEN

Birgit Kirkebæk og Iver Hornemann Møller har trods alle corona-advarsler og taget turen fra København ud til Levs sekretariat i Handicaporganisationernes Hus i Høje Taastrup. De har så meget på hjerte i forhold til deres nye bog, *Afhægtet – Mennesker med udviklingshandicap og deres levevilkår*, at det ikke er noget, man bare klarer over telefonen.

Kirkebæk og Hornemann Møller, der begge har rundet de 82 år, har mange år bag sig som forskere, men deres veje krydsedes først for tre år siden. De blev kæresten – og begyndte at udveksle bøger. Kirkebæk er handicapforskningens nestor, især i forhold til mennesker med udviklingshandicap, mens Hornemann Møller har forsket indenfor ældreområdet, arbejdsmarginalisering, fattigdom, integration mm.

Hvad har sammensmeltningen af deres opbyggede viden ført frem til? Det satte vi os for at finde ud.

Hvorfor har I skrevet bogen?

”Jeg kendte ikke til den systematiske nedvurdering af udviklingshandicappede hele historien igennem. Den gjorde mig virkelig arg og stillede spørgsmålet: Hvordan kunne det være sådan? Hvorfor havde udviklingshandicappede lavere levestandard på alle levevilkårs-dimensioner end gennemsnitsdanskeren? – det, som jeg havde forsket i

hele mit liv. Så det stod lige for at spørge Birgit, om vi ikke skulle lave noget sammen,” fortæller Iver Hornemann Møller. Birgit Kirkebæk supplerer:

”Det, der blev en øjenåbner for mig, var faktisk at lægge levevilkårene ned over det, som jeg havde forsket i. Jeg havde mere forsket i, hvad argumentationen var for eksempelvis sterilisation, normaliserings-tankerne osv.”

Kirkebæk og Hornemann Møller gennemgår derfor levevilkårene for mennesker med udviklingshandicap en for en i *Afhægtet*. Det gælder indkomst, beskæftigelse, boligforhold, helbred, uddannelse med mere. Og på alle parametre er mennesker med udviklingshandicap hæftet af, argumenterer de to forskere.

Hvorfor det stadig er sådan på trods af både økonomiske og sociale fremskridt i samfundet, har de også flere bud på:

”Variationerne i levevilkår for mennesker med handicap har ikke fulgt de almindelige konjunkturer, men har været mere ideologisk bestemt. For eksempel sterilisationsbølgen i 1930’erne og helt op til 50’erne og normaliseringslovgivningen i 50’erne og 60’erne,” fortæller de.

Ikke mindst har dem med de sværeste handicap det svært. Både nu og historisk. Hertil siger Iver Hornemann Møller:

”Vi har en arbejdsnorm, der siger, at enhver voksen kvinde eller mand skal kunne forsørge sig selv. Den dominerer. I dag har den så fået den iklædning, der hedder en aktiveringspolitik, hvor alt drejer sig om at forøge den enkelte persons arbejdsindsats. I sådan en situation falder de sværest handicappede helt udenfor. Så kunne der være en samfundsmæssig solidaritet, der samlede dem op. Men her er det tungt, ikke? De bliver tålt, men man vil helst ikke have noget med dem at gøre,” forklarer han.

Birgit supplerer: ”Jeg tror dog ikke, at det er afsky over for udviklingshandicappede i den forstand, men måske som en slags generthed og en usikkerhed om, om man kan rumme det i sit arbejdsliv.”

Kan man rette op på bundpladsen ved hjælp af lovgivning?

”Ja, meget langt. Det, som har været karakteristisk for denne del af socialpolitikken, er, at man ikke rigtig har lavet nogen lovgivning. Man kunne lave meget mere. For eksempel en obligatorisk forpligtelse til miljøskift. Og regler for botilbud, der siger, at vi ikke vil have store institutioner, men små med 5-10 beboere pr. sted. Man kan lave meget med lovgivning, men det er tydeligt, at det har haltet på det her område,” siger Iver Hornemann Møller.

I skriver, at ændringer kræver, at kræfter nedefra bliver aktiveret. Hvordan gør man det?

"Vi kan se, at der er håb. Der er flere og flere medieindslag, men også på twitter osv., om mennesker med handicap. Gruppen #enmillionstemmer har markeret sig meget, og der har været demonstrationer og protester mod nedskæringer i København og andre byer. Jeg tror, at der er nogle kræfter nu på vej nedefra, der siger 'det her vil vi altså ikke finde os i'".

Det hjælper ikke noget bare at være rar og eftergivende. Jo mere kendskab til området, jo flere indslag hvor man kan se, at det faktisk er mennesker, det handler om det her, jo bedre forståelse vil der være," siger Birgit Kirkebæk.

Med 'rar og eftergivende' hentyder hun blandt andet til, at Lev i perioder har været meget forsigtig i sin tilgang til beslutningstagere og myndigheder. Det gælder dog ikke i de seneste år, hvor Lev har været meget på barrikaderne. Kirkebæk og Hornemann Møller ser stadig Lev som en afgørende spiller. Og så kommer de ind på vigtigheden af alliancer med andre. Det kan for eksempel være faglige organisationer. Andre må være med til at løfte, forklarer Iver Hornemann Møller.

Helt særligt ser de to forfattere dog et stort potentiale i ULF (Udviklingshæmmedes Landsforbund). De kunne godt tænke sig, at ULF udviklede sig til en meget artikuleret, stærk interesseorganisation, der konsekvent peger på spørgsmålet, "Hvorfor skal vi være ringere stillet på samtlige levevilkår end den øvrige befolkning". Og at den blev mere udfarende,

både via medierne og aktioner. "Gode gammeldags aktioner. Ud på gaderne, ind foran Christiansborg, besættelse af socialministerens kontor. Der er masser af potentialer for unge mennesker."

"Det har en helt anden gennemslagskraft, når ULF siger 'Har de ret til at spærre mig inde?'. Det kan alle folk forstå," siger Birgit Kirkebæk.

Har I i arbejdet med bogen gjort nogle opdagelser, som er kommet bag på jer?

Birgit Kirkebæk: "Ja, det er kommet helt bag på mig, at udviklingshandicappede hele tiden ligger lavere, når man går ned i alle levevilkårene, selv i gode perioder. Og det andet, der virkelig er gået op for mig med stor smerte, er de der kortere varende samfundsmæssige forandringer, som for eksempel i normaliseringsperioden, at det faktisk er kortere varende, en strømning i tiden, som så bliver rullet tilbage. Og at alle de kampe, vi har ført, skal man blive ved med at kæmpe."

Iver Hornemann Møller: "Det har overrasket mig, som har beskæftiget mig med fattigdom, marginalisering og udstødning i en stor del af mit liv, at jeg har mødt en gruppe, hvis leveforhold meget ofte har været ringere end selv de fattigste arbejdere."

Afhægtet er skrevet som en debatbog. Birgit og Ivers håb er, at den blandt andet på pædagoguddannelserne kan være med til at sætte forskellige tanker og diskussioner i spil. For det er der konstant brug for.

OM DE TO FORFATTERE

Birgit Kirkebæk, dr.pæd., er tidligere skoleinspektør på to specialskoler og har skrevet en række bøger om handicapshistorie, handicappolitik, alternativ kommunikation og specialpædagogik.

Iver Hornemann Møller, dr. merc., har været forskningsleder ved Socialforskningsinstituttet, stifter af Center for Social Integration og Differentiering og professor i Portugal og Sverige. Han har skrevet om socialpolitik, arbejdsmarked og inklusion både nationalt og internationalt.

Afhægtet – Mennesker med udviklingshandicap og deres levevilkår
Af Birgit Kirkebæk og Iver Hornemann Møller
Samfundslitteratur
ISBN: 978-87-593-3682-3

Kontakt
david@kronhjorten.com

Kronhjorten

Kronhjorten er et bosted for udviklingshæmmede børn og unge mellem 7 og 24 år med særlige individuelle behov og udfordringer. Vi arbejder ud fra Rudolf Steiners antroposofiske filosofi om det hele menneske, og ønsker at give børnene og de unge trygge og hjemlige omgivelser hvor den enkelte individuelt kan trives og udvikle sig optimalt på vej til et mere selvstændig liv.
www.bostedetkronhjorten.dk

Venlig hilsen Kronhjorten Lystrupvej 64 3550 Slangerup
Tlf. 48279001 • www.bostedetkronhjorten.dk

Nye brochurer og åbent hus på Idrætsskolen!

Idrætsskolen er et undervisningstilbud for voksne med udviklingshandicap, der går på skolen i et skoleår, i dagtimerne fra 9.00 til 14.00 hver dag.

Det nye skoleår begynder mandag den 16. august 2021, og slutter fredag den 24. juni 2022. Skolen ligger i dejlige lokaler i Grøndal Multi Center.

Informationsaften **onsdag den 27. januar 2021 kl. 19.00-20.00**
og åbent hus for alle interesserede ansøgere
torsdag den 28. januar 2021 kl. 09.00-14.00.

Ansøgningsfrist fredag den 19. februar 2021.

IDRÆTSSKOLEN
- FOR VOKSNE MED UDVIKLINGSHANDICAP
Hvidkildevej 64, 2400 København NV • Tlf. 38 88 28 46 • info@idrætsskolen.net • www.idrætsskolen.net

Specialskolen Bramsnæsvig

**Fysisk aktivitet, sund kost og sanseintegration
danner grundlag for læring**

Specialskolen Bramsnæsvig er en innovativ, helhedsorienteret privat specialskole samt døgn- og aftenstilbud, med fokus på elevernes kompetencer og udviklingspotentiale. Skolen er beliggende i naturskønne omgivelser ned til Isefjorden.

Vi er et **skoletilbud** for de 6-18 årige, et særligt **dagtilbud** for de 0-6 årige, et **STU-tilbud** for de unge 16-25 årige samt et dag- og aktivitetstilbud for voksne.

Vi henvender os til børn og unge med fx. ADHD, Autisme, CP, Down syndrom, Rett syndrom, syns- og kommunikations handicaps samt børn og unge med generelle indlæringsvanskeligheder.

Vi tilbyder weekend- og hverdags**aftastning** til børn og unge i samme målgruppe, i alderen 4-23 år. Derudover har vi et opholdssted med 8 døgnpladser.

Vi tager udgangspunkt i **neurologien**, med viden om hjernens funktion og dysfunktion, understøttet af nyere teorier og forskning inden for neuropædagogik og neuropsykologi.

Vi lægger vægt på en anerkendende og vejledende tilgang til eleverne og arbejder med en individuel udviklingsplan for alle.

Sammen skaber vi læring, udvikling, trivsel og livskvalitet.

Specialskolen Bramsnæsvig samt Døgn- og Aftastningstilbud ApS
Bramsnæsvigvej 2, Ejby,
4070 Kirke Hyllinge
info@bramsnaesvig.dk,
Telefon 46 43 86 76

www.specialskolenbramsnaesvig.dk

Undervisningstilbud for udviklingshæmmede

Solhjorten er et dagbehandlingstilbud med undervisning for udviklingshæmmede børn og unge, hvor der undervises efter Rudolf Steiners pædagogik.

Undervisningen tilrettelægges individuelt med udgangspunkt i bevægelse og sundhed, hvor tryghed, respekt og tillid skaber rammen for en sund og harmonisk balance.

SOLHJORTEN

Kålandsvej 24 • 3520 Farum
Tlf. 44 95 46 50 • www.solhjorten.dk

SPØRGS-
MÅL

SVAR

AF CECILIE DAMGAARD STAUR, LEVS RÅDGIVNING

Kan man få betalt sine udgifter i forbindelse med ledsagelse?

Min bror er bevilliget ledsagelse, men grundet en stram økonomi har han ikke råd til, at de kan lave ting sammen. Kan man søge kommunen om at få betalt sine udgifter i forbindelse med ledsagelse?

Venlig hilsen Lars

Hej Lars,

Når man er bevilliget ledsagelse efter §97, skal man selv dække udgifterne, når man for eksempel tager sin ledsager med i biografen, til koncert eller på café. Det gælder også ledsagerens udgifter til transport. Men du kan søge om et årligt tilskud fra kommunen. Det står i serviceloven §97, stk. 7. I 2020 er det beløb på 919 kr. – det reguleres årligt.

Du kan søge om dette beløb en gang årligt på baggrund af de sandsynliggjorte merudgifter. At du skal sandsynliggøre dine udgifter betyder, at du ikke nødvendigvis skal aflevere et regnskab, men at du

skal troværdiggøre dine udgifter. Du kan for eksempel fortælle, hvilke aktiviteter du ønsker at lave med din ledsager, og hvad dette vil medføre af udgifter. Kommunen skal vejlede og rådgive om, hvorledes kravet om sandsynliggørelse eller dokumentation kan opfyldes. Vi vil råde til, at man under alle omstændigheder gemmer alle bon'er, for de kan være med til at sandsynliggøre de fremadrettede udgifter. Du kan ansøge om tilskuddet hos den sagsbehandler, der også bevilliger din ledsagelse.

Du skal også være opmærksom på, at man kan søge om ledsagekort – det gør du hos DH, Danske Handicaporganisationer, på <https://handicap.dk/brugerservice/ledsagekort>. Med et ledsagekort vil din ledsager kunne få rabat på alle bus- og togrejser hos selskaber, der udfører offentlig servicetrafik.

Ledsagekortet giver også mulighed for flere steder at medtage din ledsager gratis. Dette gælder en række kulturinstitutioner som for eksempel teatre og museer, til kulturelle arrangementer, i forlystelsesparker og zoologiske haver. Du kan se hvilke steder på DH's hjemmeside.

Med venlig hilsen
Cecilie

LÆRKELY

Botilbud og beskyttet værksted

Ubjergvej 2 · 6270 Tønder · Tlf. 74 72 22 21
lok@toender.dk · www.handicaptønder.dk

Find blomstermusen på

**BLOMSTER
GAVEKURVE
BRUGSKUNST**

BESTILLING MODTAGES

TLF. 4050 8568

Dag til dag levering i hele Danmark

TEAMJK
TRANSPORT APS

Højevej 13 · 4900 Nakskov
Tlf.: 41 21 43 10
teamjk@teamjk.dk · www.teamjk.dk

Aktivitets – og beskæftigelsestilbud
for voksne udviklingshæmmede i dagtimerne.

Få en god og aktiv hverdag med indhold.

Hatten ligger i landlige omgivelser med masser af plads til aktiviteter både ude og inde.

Aktiviteter tilpasset individuelle behov, f.eks.: Cykelture, Svømning, ridning, værksteder, oplevelser, samvær, sanserum, praktik i forskellige jobs.

Tlf. Margit N. Skov 42460101 eller Poul Møller 42430101
Hvamvej 101, Gl. Hvam, 9620 Aalestrup

www.hattenhvam.dk. Kontakt: info@hattenhvam.dk

BLINDECENTER
BREDEGAARD

Vi er et højt specialiseret bo- og dagtilbud til blinde og svagsynede voksne mennesker med multiple funktionsnedsættelser. Herunder også mennesker med erhvervet eller medfødt døvblindhed.

Vores kerneopgave er at give en sammenhængende indsats, der støtter borgeren til en selvstændig og aktiv livsførelse ud fra egne ønsker og resurser.

Den Sociale Virksomhed **BLINDECENTER BREDEGAARD**

Lindelyvej 5 · 3480 Fredensborg · Telefon: 4511 8411
bredegaard@regionh.dk · www.blindecenerbredegaard.dk

ERHVERVSSKOLEN af 2011

Vi tilbyder dig et STU-forløb, som du kan bruge til noget, og som er 100% tilpasset dig

- Gode kamrater
- Faglige udfordringer
- Alle skolefag (FSA)
- Dyrepasning - blandt andet 8 heste
- Autoværksted, køkken og butik
- Idræt, sport og bevægelse
- PC, multimedie, design, musikstudie og foto
- Studietur
- Praktik på virksomheder
- Fokus på brobygning til dit kommende arbejde eller videre uddannelse

Vi bor her:

Ballerup København

Amager Tårnby

Vanløse Frederiksberg

Kontakt
Erhvervsskolen 2011
Thomas Vørnle : Tlf. 20 71 33 11 · tv@dinstu.dk
LÆS MERE på: www.dinstu.dk

Ib Poulsen og Anni Sørensen blev genvalgt som henholdsvis næstformand og formand for Lev.

Et anderledes repræsentantskabsmøde

Formand og næstformand blev genvalgt på Levs repræsentantskabsmøde i november. Til gengæld var mødet startskuddet til store ændringer i Levs organisation, hvor forretningsudvalget nu er nedlagt og antallet af medlemmer i bestyrelsen reduceret, men tiltænkt en betydeligt aktivere rolle

AF THOMAS GRUBER OG ARNE DITLEVSEN

Lev gennemførte den 7. november sit ordinære repræsentantskabsmøde. Men begrænsningerne som følge af corona betød, at det ikke var helt så ordinært endda. Mødet blev nemlig afholdt virtuelt, hvor de delegerede fra kredse og tilsluttede foreninger var med over nettet, og hvor stemmeafgivning skete via sms.

82 repræsentanter inklusiv fuldmagter deltog i mødet, og selvom det var udfordrende for alle med den virtuelle mødeform, så forløb mødet så godt som det kunne.

På grund af den særlige mødeform var mødets dagsorden også skåret ind til det helt formelle. Bestyrelsens beretning, status over økonomien, valg til bestyrelsen, valg af landsformand og næstformand, samt vedtagelse af nogle mere afgrænsede vedtægtsændringer. Den debatterende del af repræsentantskabsmødet var udsat, men skal efter planen gennemføres i sammenhæng med regionale møder og en fælles samling til foråret.

Hilsen fra Astrid Krag

Repræsentantskabsmødet blev indledt med tre videohilsner fra sundheds- og ældreminister Astrid Krag (S), formand

for KL's socialudvalg Ulrik Wilbek (V), og forbundsformand for SL Benny Andersen. Astrid Krag takkede blandt andet for et godt og konstruktivt samarbejde med Lev, eksempelvis om den igangværende evaluering af det specialiserede socialområde, selv om hun godt kunne tænke sig, at Lev nogle gange kontaktede hende, før hun kunne læse om en ny sag på twitter.

HB's beretning

Levs landsformand Anni Sørensen gav en kort, mundtlig beretning på vegne af bestyrelsen. Her fremhævede hun blandt andet Levs nye demokratiske struktur, mere rådgivning, flere alliancer, evaluering af det specialiserede socialområde og et meget specielt corona-år med alt, hvad det har medført, som vægtige resultater og begivenheder i de seneste fire år. Flere spørgsmål tikkede bagefter ind på chatten – eksempelvis om vigtigheden af fokus på sundhed for mennesker med udviklingshandicap, livet i boligen samt ros til det nye initiativ med kredskonsulenter, der assisterer Levs lokale kredse.

Anni og Ib genvalgt

Anni Sørensen blev genvalgt som Levs landsformand uden modkandidater. Hun takkede for valget og glædede sig over, at det lykkedes at gennemføre repræsentantskabsmødet under de særlige omstændigheder.

Der var kampvalg til posten som næstformand mellem den siddende næstformand Ib Poulsen og bestyrelsesmedlem Peter Sørensen, og her blev Ib Poulsen valgt for de næste to år. Han sagde efterfølgende: ”Jeg vil naturligvis takke for valget, og så glæder jeg mig til at fortsætte og fuldføre det gode arbejde, vi har fået sat i gang i foreningen.”

Levs vision de næste to år

Repræsentantskabsmødet vedtog også Levs vision, *Lev det bedste liv - med inkluderende fællesskaber, indhold, udvikling og kvalitet for alle*. Visionen giver retning og beskriver foreningens helt overordnede mål. Visionen 'genbesøges' ved hvert repræsentantskabsmøde, enten for at blive bekræftet eller revideret.

På lev.dk kan du se en oversigt over den nye bestyrelse samt læse hele den gamle hovedbestyrelses skriftlige beretning.

Damhusvej 16 • 5750 Ringe
Tlf: 62 62 50 48 • olesolie@jensen.mail.dk
www.oles-olie.dk

BOSTEDET DYSEMUSEN

Dyssemosevej 9 • 4760 Vordingborg
Tlf: 55 38 20 55 • bostedetdyssemosen@mail.dk

Knagegården

Fangelvej 51 • 5260 Odense S
Tlf. 65 96 29 59
www.knagegaarden.dk

Socialpædagogisk
Center Næstved

NÆSTVED
KOMMUNE

*"Socialpædagogisk Center
Næstved er kommunens
botilbud til mennesker
med funktionshæmning"*

Socialpædagogisk Center | Ved Åsen 1, 4700 Næstved
Telefon 5588 2300 | www.socialpædagogiskcenter.dk

På Sporet

Ledig pladser

På Sporet

Jernbanevej 14 • 4440 Mørkøv
Tlf. 59 25 70 25 • www.paasporet.dk

Ågade 27
6000 Kolding
Tlf. 75 94 56 14
suk@sukdanmark.dk

Aftenskolen for udviklingshæmmede.

Ring og rekvirer program for sommer-
højskoler, weekendkurser samt for
undervisning i Kolding, Fredericia
Vejle, Svendborg og Faaborg Midtfyn.

Grydelapper I/S

Privat beskyttet beskæftigelse

Slotshaven 5 • 4300 Holbæk
Tlf. 59 48 03 62

Alt indenfor turistkørsel i ind- og udland.
Busser fra 6 til 76 personer i nyere vognpark
VIP-kørsel i luksusminibus med bagagerum til max 19 personer

Gotlandsvej 1 • 8700 Horsens
Tlf. 25 40 90 35

Vinterferie med plads til forskelle

TARZAN-TEMA

Book vinterferie i uge 7

F.eks: 2 voksne, 2 børn,
3 overnatninger
inkl. helpension:
3.785 DKK.

Oplys
medlemsnummer
til handicap-
organisation og få
50 % rabat.
Kun booking via
telefon.

Følg afsløring af menu og
aktiviteter på Facebook og
Instagram

Deltag også i:

- Fodbold
- El-hockey
- Den store
familie-bagedyst

MusholmFerieSportKonference

@musholmdk

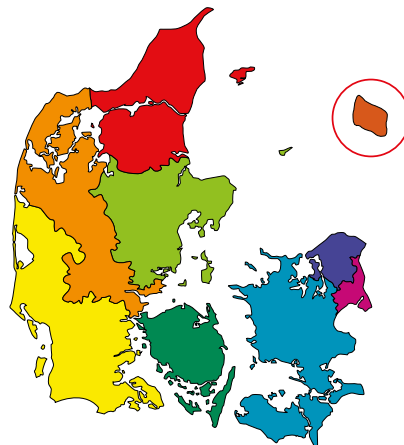
70 13 77 00

www.musholm.dk

Lev-kontakten

Regionalt opdelt

1000 - 2990

REMA 1000

Æbeløgade 11 • 2100 København Ø
Tlf. 39 29 84 99

Vi udfører alt indenfor el-installation

J.J. Elektrik ApS
Valby Langgade 226
43336645
www.jjelektrik.dk

KIK

Hjælpermidler til Blinde og Svagtseende samt andre Handicapområder

Blekinge Boulevard 2 • 2630 Høje Tåstrup
Tlf.: 36 46 19 60 • salg@butik.kik.dk • www.butikkik.dk

WHITE STARS

Hvidovre Kommunes klubtilbud til psykisk udviklingshæmmede i egen bolig samt alle kommunens bofællesskaber hedder Klub Hvid. Klub Hvid har et band – og det er White Stars – der stiller op til HGP i Slagelse med nummeret: "Hej Gud"

White Stars spiller som udgangspunkt kun eget materiale – med undtagelse af ganske få kopinumre – alle tekster er på dansk og musikalsk en blanding af pop rock og en anelse hiphop.

Alle tekster er skrevet af et af klubmedlemmerne – den største del af musikken er komponeret af samme medlem – til nogle kompositioner har der været deltagelse af musikere og til andre numre deltagelse fra andre medlemmer.

Vi er 7 medlemmer i bandet hvor af to er personale – en musiklærer og en socialpædagog.

Hvidovre Kommune
Center for Handicap og Psykiatri
Voksenhandicap
Borgerhuset Hvidovre
Hvidovregade 7, 2650 Hvidovre
Telefon: 3633 1817
lsh@hvidovre.dk
hvidovregade7@hvidovre.dk

SuperBrugsen Hvidovre

Hvidovregade 1 • 2650 Hvidovre • 3633 1817
Åbningstider: Mandag-torsdag 10.00-18.00, Fredag 10.00-19.00, Lørdag 10.00-18.00

BE CONSULT

IKKE ALLE ER LIGE GODE TIL TAL.
BE CONSULT KAN HJÆLPE DIG MED DET HELE.

Æblehaven 9 • 2680 Solrød Strand
Tlf. 40 18 81 87
info@birgereskildsen.dk
www.birgereskildsen.dk

Violinbygger
Medl. af mesterlauget
Reparation • Nybygning • Køb • Salg
www.violin.dk
violin@mail.dk

Erik Hoffmann
Tlf. 38 71 83 96
Hyltebjerg Allé 87 • 2720 Vanløse

G.A. HANSEN

G.A. Hansen A/S
Udstyr til overfladeteknik

Symfonivej 22 • 2730 Herlev
Tlf.: 4491 3533 / 8661 5888
www.ga-hansen.dk

AF Hansen Constructions ApS

A.P. Møllers Alle 9 A • 2791 Dragør
Tlf. 21 44 98 31 • www.afhansen.dk

EMIL NIELSENS SMEDEVÆRKSTED A/S GENTOFTE
Grundlagt 1893
Mesterlodden 33
2820 Gentofte
Tlf. 39 65 02 07

REMA 1000
Meget mere discount!

Nærum Hovedgade 34, 2850 Nærum • Tlf. 45 80 93 23

Skovgaard VVS!

Vandtårnsvej 67 • 2860 Søborg
lars@skovgaardvvs.dk • www.skovgaardvvs.dk
Tlf. 39 67 69 96

REMA 1000
Meget mere discount!
Kokkedal

Egevangen 4 • 2980 Kokkedal • Tlf. 49 16 14 49

3000 - 3670

OEKO-TEX®
CONFIDENCE IN TEXTILES
STANDARD 100

#begrænsaffald
#bedrefor miljøet

DANSK
PRODUKTION

copenhagenmask.com
H P Christensens Vej 1, 3000 Helsingør

REMA 1000

Esrumsvej 145 • 3000 Helsingør
Tlf. 88 52 69 92

BLIKKENSLAGER

Blikarbejde • VVS-arbejde
Ventilation • Smedearbejde
Små serviceopgaver

Allan's BLIK
v/ Allan Christensen
Vildrosvej 6, 3310 Ølsted
Tlf. 24 24 11 87

REMA 1000

Meget mere discount!

Alle dage
7-21

Gl. Hareskovvej 231
Værløse

3700 - 3790

Bo- og dagtilbuddet Røbo
- støtter LEV

4000 - 4990

Snedkeriet Roskilde er et maskinesnedkeri der bygger efter stolte danske traditioner

Snedkeriet Roskilde
Håndværkervej 52 • 4000 Roskilde • Tlf. 2115 3242
mail@snedkeriet-roskilde.dk • www.snedkeriet-roskilde.dk

FGU Nordsjælland

Tlf: 47 72 43 00 • Mail: post@fgu-ns.dk
www.fgu-ns.dk

OLE LARSEN
VOGNMANDSFORRETNING

AL
VOGNMANDSKORSEL

Levering af sten og grus
Løfteopgaver med kran
Containerne og minicontainere
i forskellige størrelser sælges
Affaldskørsel med kranvogn

- Vi er altid lige i nærheden!

57 67 04 05

Bøllevej 1, 4185 Ringsted
vogmand@ole-larsen.dk • www.ole-larsen.dk

Total-
rids-
gørelse

Gen-
brug

Affald

REMA 1000

Toftøjvej 2 • 4130 Viby Sjælland
Tlf. 46 14 13 20

KL
SPECIALSERVICE

Kongstedvej 6
4200 Slagelse
Tlf. 70 12 00 26
www.klspecialservice.dk

Kurt^s
Oliefyrservice

Strandvejen 130 • 4200 Slagelse
Telefon: 58 54 77 22
www.kurtsoliefyrsservice.dk

Korsør Murerforretning ApS

40 11 64 17 • 31 33 59 37

El-installationer
Varmepumper
Køleteknik

Tel. 58 85 61 80 | **jk-as.dk**

Sølagergaard

Her bor vi sammen

Sølagergård er et bosted efter Serviceloven § 107.

Islandsvej 5 • 4293 Dianalund
Tlf.: 58 26 06 30 • info@soelvagergaard.dk
www.soelvagergaard.dk

KRIS
PILATES
& YOGA

Udbyvej 38
4300 Holbæk
Tlf. 61 70 11 60
www.krispilates.dk

Mogenstrup
Grusgrav og
Genbrugsindustri A/S

Galøvej 8
4340 Tølløse
Tlf. 59 11 01 15
www.grusgrav.net

EM Handel

Elledevej 77
4400 Kalundborg
Tlf. 23 41 47 92
em-handel.dk

JUNGES
APS

Lærchenborgvej 77
4400 Kalundborg
Tlf. 20 26 94 82
www.junge-aps.dk

RICO'S
A/S
TV INSPEKTION

Virkelyst 17 • 4420 Regstrup • Tlf: 59 12 10 38
rico@rico-tv.dk • www.rico-tv.dk

Super
Brugsen

www.coop.dk - Tlf. 59 32 61 00
Oddervej 217, Havnebyen, 4583 Sjællands Odde

Karlemosevej 48 • 4600 Køge
Telefon: 5667 2660
fremtidslinjen@koege.dk
www.fremtidslinjen.dk

Bjæverskov & Ørslev VVS

Græsmarkvej 22 B
4632 Bjæverskov Køge
Tlf. 56 87 17 73
bjaverskov.vvs@mail.tele.dk
www.bjaverskovvvs.dk

vandingsanlæg til idrætsanlæg

BostedDanmark

Vi kan alle noget, når vi mødes som nogen.

Egevej 185 • 4600 Haslev
Telefon: 2674 7191 • info@bostedd danmark.dk
www.bostedd danmark.dk

REMA 1000

Meget mere discount!

Erantisevej 48 • 4700 Næstved • Tlf. 55 71 95 25

Træt af kantskæring?

— og se græsset gro ind i bedene...

Vi har et utal af løsninger på et gammelt problem.
Besøg vores hjemmeside www.kantdesign.dk

Karlshej 34, Solperup • 4733 Tappernøje
Tlf. 6080 7010

TINGSTED MULTISERVICE

Palle Stryhn

Tlf. 20 81 72 59

Stationsvej 65 • Tingsted • 4800 Nykøbing F. • CVR 28 19 32 89

5000 - 5985

REMA 1000

Bogensevej 74 • 5270 Odense N

KOCHS-CANVAS.dk

Legepladshængekøjen.dk

Læ sej, solsejl, hængekøjer i
super kvalitet
Direkte fra værkstedet.

Ring på
Tlf. 40 19 34 39

H. H. Danship A/S
Jessens Mole 15 • 5700 Svendborg
Tlf. 63 21 29 29
danship@danhip.as • www.danship.as

HENRIK HEILMANN

LEDERUDVIKLING
TEAM PERFORMANCE
SELVUDVIKLING

Grusvig 4, 2. th. • 5700 Svendborg
Tlf. 21 78 75 76 • www.henrikheilmann.dk

SSH SSH Stainless a-s

HYDRAULIKCYLINDRE • HÅND- OG FODREJTE HYDRAULIKPUMPER
RETNINGSVENTILER • UNDERLEVERANDØRARBEJDE

Englandsvej 20 • 5700 Svendborg • Tlf. 6221 8531
Fax 6221 7840 • ssh@ssh-stainless.dk • www.ssh-stainless.dk

Vi fremstiller og opsætter
**MARKISER FOR PRIVATE
OG VIRKSOMHEDER**
og vi kører i hele Danmark

Spurvej 1 • 5772 Kværndrup
aalykke@hotmail.com
www.aalykke-markiser.dk
Tlf. 24 26 29 20

TERAPIHUSET FYN

Neurofeedback & terapi

Terapihuset Fyn
Christianslundvej 50
5800 Nyborg
Telefon 42 63 68 77
l@terapihusetfyn.dk
www.terapihusetfyn.dk

6000 - 6990

M.M Murer
40 82 17 12
mmmurer.dk

Glædelig Jul

Udsigten 30 st.
6000 Kolding
Tlf. 22 95 02 41

www.koreskole-kolding.dk

Kolding Metalsliberi ApS

Professionalitet • Perfektionisme • Punktighed • Profitable priser

Kolding Metalsliberi ApS

Essen 21 • 6000 Kolding
Tlf. 75 53 57 58 • www.koldingmetalsliberi.dk

Forenede Service

Kokholm 1 C, 1. • 6000 Kolding
Tlf. 75 85 72 72 • www.forenede-service.dk

PGN
performance group nordic
TRANSPORT OG SPEEDITION
www.pgn.dk

Møllemærsk 24 • 6200 Aabenraa
29667241 • ieja@aabenaar.dk

www.boogaktivitet.dk

Dungart Auto

Kirkegade 11
6230 Rodekro
Tlf. 7466 6448

www.dungartauto.dk

Scan Agentur

hjørtenspringvej 26 • 6430 Nordborg • Tlf. +45 74 67 00 50
mail@scan-agentur.dk • www.scan-agentur.dk

Ørsted Gl. Skole tilbyder et højskolelignende døgnophold eller STU i hel- eller delforløb

Vi er godkendt til 2 paragraf-66-pladser til unge under 18 år og vi er godkendt til 6 paragraf-107-pladser til unge over 18 år.

Et tilbud til udviklingshæmmede unge

Vi hjælper dig i den rigtige retning!
Kontakt skolen for et besøg eller praktikophold.

Ørsted Gl. Skole

Ørstedvej 12 • 6560 Sommersted • Tlf. 2162 8972
E-mail: info@orstedskole.dk • www.orstedskole.dk

LOTTE KØRESKOLE

www.lotteskoleskole.dk

Tlf. 40 31 92 53 • Mail: kontakt@lotteskoleskole.dk
Teorilokalets adresse: Østergade 24 • 6580 Vamdrup

BOTILBUDET HOLSTED

Botilbud • STU
Aktivitet
og samværstilbud

Tlf. 51 97 77 33 • botilbudet-holsted.dk

POLAR SALMON HJERTING LAKS

H.E. Bluhmes Vej 18 • 6700 Esbjerg
www.polarhjerter.dk
Tlf. 75 12 46 77

Sædding Revision ApS

Snedkervej 17 • 6710 Esbjerg V
Telefon 7515 2222 • Telefax 7611 7744
post@sædding-revision.dk • www.sædding-revision.dk

FÅ STORFORMATPRINT & UDSILLINGSSYSTEMER HOS

macrodot

Leverandør til den grafiske branche

Baunshøjvej 6 • 6893 Hemmet
helle651@gmail.com
www.hsrengoring.dk
Tlf. 23 24 48 85

HS Rengøring
v/ Helle Sørensen

7000 - 7990

DAMKJÆRGAARD

Damkærvej 2, Skærup 7080 Børkop
Tlf. 75 86 19 80 • Mobil 40 17 76 59
damkjaer@c.dk
www.damkjaergaard.dk

SØBOGAARD

Voldsgårdvej 36 • 7400 Herning • Tlf. 57 52 60 60

Horsted MØBEPOLSTRER

Fonnesbechsgade 9 • 7400 Herning
info@horstedmp.dk • www.horstedmp.dk

Åbningstider: (Ring evt. først)
Man-tors 13.00-17.00
Fre 13.00-16.00

Tlf. 20 65 42 62

REMA 1000

Thorupvej 2 • 7451 Sunds
Tlf. 96 26 04 00

VIA NOVA

VIA NOVA - beskæftigelsestilbud hvor små succeser skaber lyst til at lære mere.

Trudsøvej 3 • 7600 Struer

REMA 1000

Stoholm ApS

Vestergade 30 • 7850 Stoholm Jyll
Tlf. 87 38 91 56

8000 8990

LAROS EJENDOMSSERVICE

Randersvej 204 • 8200 Aarhus N
Tlf. 28 80 38 80
Email: info@laros.dk • www.laros.dk

Ortopædisk Håndskomageri Åbyhøj ApS

Efter individuelle mål fremstilles:

- Ortopædisk fodtøj
- Ortopædisk træ-fodtøj
- Fodindlæg tilpasset Deres fodtøj
- Korrektion af fabriksfodtøj
- Bandager i forbindelse med fodtøj
- Alm. reparationer iøvrigt

ROBERT HANSEN

Silkeborgvej 235 • 8230 Åbyhøj
Tlf. 8815 2177

café Pakhuset

En særlig café
med god tid til det hele

Hverdage kl. 9.30-15.30
Bøvegårdsvej 5 • 8200 Odder • Tlf. 29 22 27 28
www.cafepakhuset.dk

KK VENTILATION A/S

Mårslet Byvej 14 • 8320 Mårslet • Tlf. 86 29 84 44
www.kk-ventilation.dk

Fabrik:
Skadervej 5 • Voldum • 8370 Hadsten • Tlf. 86 49 12 09

MENY RØNDE
Kornedgade 41 • 8410 Rønde
8400 Tårnby

VI HOLDER AF MAD

Læs mere om butikken og hvad vi tilbyder online på vores hjemmeside:
WWW.MENY-RONDE.DK

Siltec A/S

Funder Kirkevej 7 - 8600 Silkeborg

Tlf. 86 85 18 00

www.siltec.dk

Georg Jensens Vej 2C • 8600 Silkeborg
Tlf. 87 25 11 20
wibotec.mobilesite.dk

Super Brugsen
Skanderborg

Adelgade 70 • 8660 Skanderborg
www.superbrugsen-skanderborg.dk

DØRE OG VINDUER • BUTIKSINVENTAR • MASKINER

Vågåvej 6 • 8700 Horsens

Tlf. 75 61 15 67

www.bygholmmaskinsnedkeri.dk

NORGADE 1
8700 HORSENS
Tlf. 75 25 41 00
WWW.NIELS-BURCHARTH.DK

- Vi leverer og monterer Jeres
Transportbånd og Industriporte

Fabrikvej 13 | 8800 Viborg | Tlf. 8662 2711 | www.quattro-as.dk

Cattenevej 12, Vamdrup • 8600 Tårnby

META-PLAST A/S
Tøjstrupvej 31, 8961 Allingåbro
Tlf. 8648 1711 - Fax: 8648 1710

9000 - 9990

Boformen Gaia

Præstevangen 3A • 9320 Hjøllerup
Tlf. 98 28 30 20 • www.gaiabo.dk

Ålborgvej 80 • 9560 Hadsund
Tlf. 21 46 61 42 • www.botilbudetlandbo.dk

JOB FOR FØRTIDSPENSIONISTER

Er du førtidspensionist og savner at være en del af et meningsfyldt arbejdsfællesskab, så kan du søge job i en af de sociale økonomiske virksomheder i Jammerbugt Kommune i Nordjylland.

Du kan blandt andet blive en del af:

Råd & Dåd Gartneriet
Råd & Dåd Landsbyservice
Råd & Dåd Genbrug
Torvekøbmanden i Bonderup
Skovsgård Hotel

Læs mere på udvejsdanmark.dk eller ring på 20 72 22 23, hvis du vil vide mere om os.

Teglvangen 54 Als
9560 Hadsund
Tlf. 98 58 18 58
www.hvem-kan.dk

Den selvejende institution
HVEM • KAN
Voksen-socialt opholdssted

Vognmand
Flemming Hegelund Larsen

25 12 78 07

Kong Valdemars Vej 52 • 9600 Aars

Silkeborg 24 • DK-8970 Strandby • Tlf. +45 98 48 13 00
info@strandbynet.dk • www.strandbynet.dk

KREDS- GENERAL- FORSAMLINGER I LEV 2021

Der skal afholdes kreds-generalforsamlinger minimum hvert andet år - og inden udgangen af februar. Indkaldelse skal i henhold til vedtægterne for Levs kredse ske med meddelelse i Lev Magasinet senest 4 uger før afholdelse. Hvis der er problemer med afholdelse på grund af corona så kontakt jeres kredskonsulent for sparring.

KREDS	TID	STED
Djursland	25. februar kl. 18.00	Djurslands Folkehøjskole
Egedal	3. februar kl. 17.30	Sted for afholdelse kendes endnu ikke. Kontakt egedal@kreds.lev.dk for oplysninger om dette.
Faxe/Vordingborg/Stevns	15. februar kl. 17.00	Hollænderhaven, Fuglebakken 3, 4760 Vordingborg
Greve	25. februar kl. 18.00	Allan Jørgensen, Stenås 20, 2670 Greve
Hedensted	8. februar kl. 18.00	Frivillighuset, Østergade 21 B, 8722 Hedensted
Kolding	11. februar kl. 19.00	KUC Kolding, Ågade 27
Lolland-Falster	11. februar kl. 19.00	Saxenhus i Sakskøbing
Morsø	22. februar kl. 9.30	Frivillighedscenteret Nykøbing M.
Odsherred	22. februar k. 18.00	Asnæs Forsamlingshus
Randers	24. februar kl. 19.00	Café Gaia Papaya, Niels Brocks Gade 14A, 8900 Randers C.
Rødovre	20. februar kl. 14.00	Rødovregård
Silkeborg	1. februar kl. 18.30	For sted så kontakt kredsen - se kontaktoplysninger på lev.dk
Skive	23. februar kl. 19.00	Center Møllegården, Møllegade 5, Skive, Kursuslokale 1
Sønderborg	9. februar kl. 19.00	Frivillighedenshus, mødelokale 4
Tønder	22. februar kl. 19.00	Tønder Ungdomsskole, Ribelandevej 62, Abild, 6270 Tønder
Vestegnen	4. februar kl. 19.00	Kulturhus KILDEN - NygårdsPlads 31, 2605 Brøndby (ved Brøndbyøster Station)
Aabenraa	24. februar kl. 19.30	Møllemærsk

Befrielsen – fra umyndige idioter til mennesker med rettigheder

I slutningen af november havde Lev Randers inviteret til foredrag med historikeren og journalisten Bjarne Hesselbæk på Randers Bibliotek.

Han udgav tidligere i år bogen *Befrielsen* om mennesker med udviklingshandicaps historie i Danmark – fra en tilværelse som 'umyndige idioter' til at være borgere med rettigheder.

Den udvikling - og fremtidens politik - var omdrejningspunktet i Hesselbæks foredrag.

SKIVE

NORDJYLLAND

RANDERS

RUNDT I LANDET

Julegudstjeneste i Skive

Lev Skive har i mange år stået bag en julegudstjeneste for mennesker med udviklingshandicap. Og i år bliver ingen undtagelse trods corona-epidemien.

I år foregår det søndag den 13. december kl. 14.00 i Egeris Kirke. Traditionelt opfører præsten og en medarbejder fortællingen om Jesus og julen som et skuespil. Deltagerne i år er både børn og voksne med udviklingshandicap, personale på bostederne, ledsagere og pårørende. At afholde julegudstjenesten en søndag eftermiddag er helt bevidst, for det er et tidspunkt, hvor der ikke er meget aktivitet på bostederne. Og måske har flere pårørende også mulighed for at deltage.

På grund af Covid19 er der ingen efterfølgende julehygge i år.

Festen er aflyst MEN FORTVIVL IKKE

ØV ALTSÅ! I januar skulle de nordjyske Lev-kredse have holdt den traditionsrige Nytårsfest i Vejgaardhallen, men den går desværre ikke i 2021. I stedet er kredsene gået sammen om at lave en pulje, man kan søge - og et aktivitetskatalog, hvor man kan finde inspiration til festlige og corona-sikre aktiviteter hver for sig. Så hvis du vil være med til at gøre hverdagen lidt festlige-re for mennesker med udviklingshandicap i Nordjylland, så er det nu og frem til sommerferien, at du kan søge.

Du finder aktivitetskataloget og puljen på Lev i Nordjyllands hjemmeside www.aalborg-himmerland.lev.dk/aktivitetspuljen, og du kan følge med i, hvad der sker i Lev i Nordjyllands nye fælles Facebook-side facebook.com/levnordjylland.

Ny netværksgruppe i Furesø

Lev Furesø starter i 2021 en ny netværksgruppe for forældre til børn og unge med udviklingshandicap.

Her kan man møde andre lokale forældre i samme situation og dele tanker, oplevelser og problemstillinger.

Netværksgruppen er dannet i et samarbejde med de lokale afdelinger af SIND og Landsforeningen Autisme.

Undervejs i forløbet vil emner som stress og åndehuller, familieliv, søskende og parforhold, mødet med systemet og omverden, knuste forestillinger og sorg og tab bliver berørt.

Hvis du vil vide mere, så kontakt en af tovholderne på møderne, Karin Andersen, på k-andersen@outlook.dk eller tlf. 4089 7137.

FOTO: TAINI STIEPER

Geminivej 29 . 2670 Greve
Tlf. 65 30 33 04 . www.hartmanlogistik.dk

Læringsmiljø for voksne med indlæringsvanskeligheder

Kildegården 5B, stuen • 4000 Roskilde
Tlf. Kontor: 4637 0909 • Mobil: 4057 0484
roksop@gmail.com • www.rosadagskole.dk

Socialpsykiatrisk botilbud
Algade 30, Ramme • 7620 LEMVIG
www.botilbudet-anker.dk

God Jul og Godt Nytår til alle

www.lysmesteren.dk
Kongensgade 97 - Esbjerg Tlf. 75 13 18 12

FEAS.DK
FINLANDSGADE 14
8200 AARHUS N
Tlf. 70 23 79 66
FEAS
FORSKUNGS- OG UDBILDINGS-
FIRMA

Malerfirmaet
Tipsmark & Kildahl
Revelhøjvej 26
8200 Aarhus N
Tlf. 40 16 09 80
Tipsmarkogkildahl.dk
Way of painting

Alt til renovering

Rockidan
Lundsbjerg Industrivej 31 - 6200 Aabenraa
Tlf. 74 61 33 66 - www.rockidan.dk
shop.rockidan.dk

NYBYGNING VEDLIGEHOLD RENOVERING

CH-Malerfirma
www.malerkoncept.dk
Email: info@koncept.dk
Mobil: (+45) 60 609 480

Sønderborg

SAABU
Sønderborg Kommune
Bosager 2 · 6400 Sønderborg
Tlf. 27 90 62 70

SE UDGIVELSEN Online
scan her:

NVT
TEKNIK · INDUSTRI · EL · VVS

Din lokale VVS installatør

Berendsen Allé 3
4300 Holbæk
tlf. 72 17 00 06
www.nvteknik.dk

Med fokus på høj kvalitet står vi klar til at løse alle opgaver inden for VVS-arbejde, el-installation, gasinstallation, blikkenslagerarbejde, ejendomsservice samt industriservice

Region Syddanmark

Handicapcenter Fyn

Handicapcenter Fyn tilbyder bolig, samvær og aktiviteter til mennesker med funktionsnedsættelse. Centeret har en anerkendende tilgang til den faglige udvikling, pædagogikken, samarbejdet og ledelsen. Handicapcenter Fyn kan oprette særforanstaltninger og enkelmandsprojekter, hvis det efterspørges.

Handicapcenter Fyn
Tlf.: 9944 1000 • hcf@rsyd.dk
Skaboeshusevej 92 • 5800 Nyborg

Afdelinger: Grejsdalen • Engbo • Skærehaven • Skovhuse Nordlys • Låddenhøj • Børnehuse Stjernen

Storebæltskolen
helhedstilbud for børn & unge med særlige behov

Storebælts Erhvervspark 1
4220 Korsør - Tlf. 5837 7412
www.storebaeltskolen.dk

Tømrer- og snedkerfirma

Birch ApS

Ludvig Holsteins Allé 90
2750 Ballerup
Tlf. 20 40 32 61
nsbirch@hotmail.com

REMA 1000
Discount med holdning!

Åbent alle ugens dage **7-21**

Nogle butikker har længere åbningstider. Se mere hos din lokale REMA1000.

Gælder REMA 1000 i Guderup

TØMRER, SNEDKER & GLASARBEJDE

Ove Drøgemüller
Søndergade 14 · 6870 Ølgod
ove@droegemuller.dk
21 69 83 06

Det får du ud af et medlemskab af Lev...

POLITISK PÅVIRKNING

Lev en vigtig stemme i den politiske debat – både lokalt i kommunerne og centralt i forhold til Folketing, regering og diverse interesseorganisationer.

RÅDGIVNING

En del pårørende oplever problemer med den hjælp, som deres barn/pårørende med udviklingshandicap modtager – det kan være i forhold til barnets skole, aflastningstilbud eller STU. Eller det kan være om botilbud til voksne, tilkendelse af en ledsageordning eller noget helt tredje. I situationer som disse kan man få hjælp og vejledning hos Levs rådgivning. Enten på telefon eller via lev.dk. Vores dygtige rådgivere sidder klar til at hjælpe dig.

Kontakt rådgivningen på tlf. 8038 0888 eller raadgivning@lev.dk hvis du har brug for råd og vejledning.

HANDI FORSIKRINGSSERVICE

I 1996 påtog Lev sig en aktiv rolle i forbindelse med forsikringsformidling. Analyser havde vist, at mange mennesker med handicap blev diskriminerede på forsikringsområdet. Det var for eksempel kun de færreste, der kunne tegne en ulykkesforsikring eller en ansvarsforsikring. Det er ikke tilfældet længere. Gennem HANDI Forsikringsservice formidler Lev forsikringer og pensionsopsparing til mennesker med udviklingshandicap. Læs mere på www.handiforsikringsservice.dk.

KLAPJOB

KLAPjob er en indsats under Lev, som laver skånejob og fleksjob til mennesker med udviklingshandicap og andre kognitive vanskeligheder. Klapjob samarbejder med en lang række virksomheder og har stor succes med at skabe jobs til blandt andre mennesker med udviklingshandicap og dermed sikre dem inklusion på det ordinære arbejdsmarked. Læs mere om Klapjob på www.klapjob.dk.

KURSER OG FOREDRAG

Lev arrangerer ofte kurser og foredrag både på nationalt og på lokalt plan. For eksempel arrangeres der hvert år familiekurser, hvor der er indhold for hele familien, men også med specifikke forløb for barnet eller den unge med udviklingshandicap, for forældrene og for søskende. Derudover afholdes der også kurser i lokalpolitisk interessevaretagelse.

LEV MAGASINET

I Levs medlemsmagasin kan du læse om mange aspekter i forhold til det at have et udviklingshandicap eller at være pårørende. Vi fortæller om aktuelle politiske sager og ny lovgivning med betydning for mennesker med udviklingshandicap. I Lev Magasinet portrætteres ildsjæle, og der fortælles case-historier om liv og dagligdag. Lev Magasinet er et medie, hvori medlemmerne kan få ny viden og inspiration omkring livet med udviklingshandicap.

LEV.DK, LEVS FACEBOOK-SIDE OG LEVS NYHEDSBREV

Bliv løbende opdateret om, hvad der rører sig for mennesker med udviklingshandicap – hvad enten det drejer sig om et nyt lovforslag, en sag i pressen eller nyt fra Levs løbende dialog med regeringens ministre eller Folketinget. Besøg lev.dk, hvor du nemt tilmelder dig nyhedsbrevet. Du kan også 'like' os på facebook.com/ForeningenLev. Så kan du tage del i den livlige debat om de mange emner, som optager mennesker med udviklingshandicap og deres pårørende.

SOMMERHUSE

Lev råder over en række sommerhuse, du som medlem kan leje til fordelagtige priser. De fleste er indrettet med tilgængelighed for øje.

TILSKUD OG LEGATER

Lev bestyrer en række fonde og legater, som udelukkende kan søges til støtte til mennesker med udviklingshandicap. Levs bestyrelse er samtidig bestyrelse for disse, og der er to årlige udlodninger.

EJENDOMME

Levs engagement på ejendomsområdet startede i 1960'erne. Baggrunden var dengang som nu at sikre mennesker med udviklingshandicap mulighed for at få en god og tidssvarende bolig.

LEVS AFTENTELEFON

Når du ringer til Levs aftentelefon, møder du dygtige og engagerede frivillige med stort kendskab til udviklingshandicap og de udfordringer, som pårørende og familier kan stå med. De er nemlig selv pårørende eller har arbejdet med mennesker med udviklingshandicap gennem mange år.

LÆS MERE PÅ WWW.LEV.DK

CODAN

Handi
forsikringsservice

Forsikring **- er det overhovedet** **noget for mig?**

Er dette tanker, du kan nikke genkendende til?

Så kunne HANDI Forsikrings-service være en god mulighed for at få svar på dine spørgsmål om forsikring.

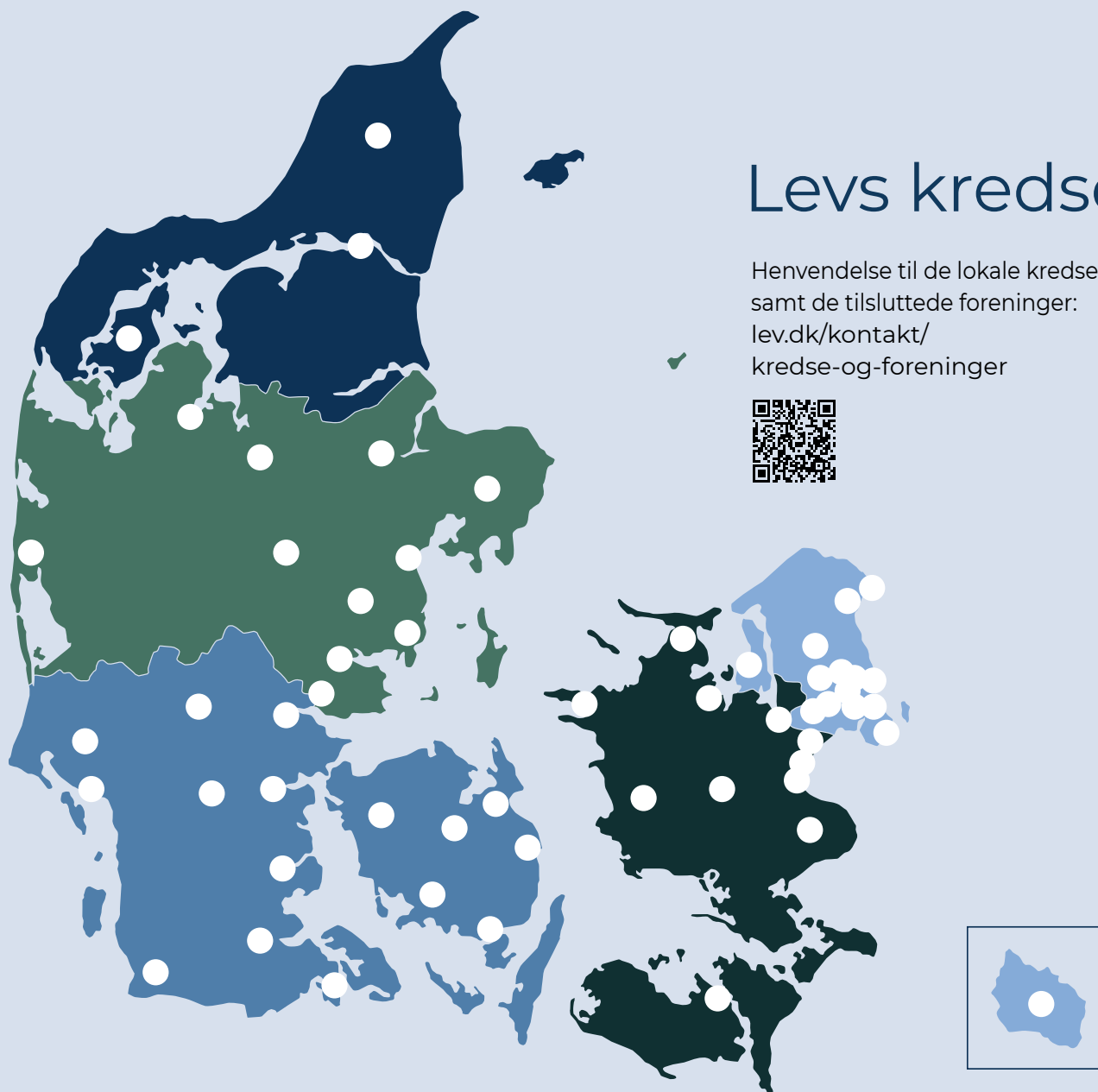
Vi tilbyder forskellige forsikringsmuligheder til mennesker med et udviklingshandicap og andre handicap.

Ring til os og hør nærmere.

HANDI Forsikringservice
Tlf. 3635 9640
Mandag - torsdag
kl. 9-12 og kl. 13-15
Fredag kl. 9-13
Email: handi@lev.dk
handiforsikringsservice.dk

Levs kredse

Henvendelse til de lokale kredse
samt de tilsluttede foreninger:
[lev.dk/kontakt/
kredse-og-foreninger](http://lev.dk/kontakt/kredse-og-foreninger)

Lev Magasinet
Nr. 8 - 2020
ISSN: 1903-7937

Udgiver

Lev
Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup

Tlf. 3635 9696
Mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

Kontor og telefonid

Mandag til torsdag:
9.00-12.00 og 13.00-15.00
Fredag: 9.00-13.00

Landsformand
Anni Sørensen

Redaktion

Ansvarshavende:
Anni Sørensen
Redaktør:
Arne Ditlevsen
Henvendelser til
redaktionen:
redaktion@lev.dk

Næste nummer
udkommer: Ultimo
februar 2021

Forsidefoto

Hans Juhl

Layout og tryk

Synergi Reklame-
bureau Webbureau

Oplag: 6450 stk.

Annoncesalg

FL Reklame
Tlf. 8793 3786
Mail: fl@flreklame.dk

Protektor
Hendes Majestæt
Dronningen

Naturen og dyrene

SKABER NÆRVÆR

10%
rabat med kode
DKHAND1120
t.o.m.
31/01/2021

LIDT HJÆLP KAN GØRE EN ENORM FORSKEL

* Gælder t.o.m. d. 31. januar 2021. Generelle vilkår gælder.

Lav den perfekte indretning til alle havens dyr

www.vivara.dk • Telefon: 33 31 33 26

Tag på højskole!

DRAGEFUGLENS SLOT

Vil du være med til at lave vores flotte Fantasy Musical på Sostrup Slot?
Se mere på www.djfh.dk/dragefuglen

Højskoleliv og sammenhold

Kunst og kreativitet

SKAL DU MED TIL FORÅRET?

- Langt højskoleophold i foråret fra 3.januar Kunst, Friluftsliv og Musik
Tilmeld dig 12/24 uger, eller et helt skoleår
- Studietur til Sverige i februar
- Kom i form 3.januar - til 31. marts
- Dragefuglens slot 5. april - 26. juni

Djurslands Folkehøjskole

Bestil vores nye brochure på www.djfh.dk

KIM DAHL, 63 ÅR, BOR I HJALLERUP

HVEM ER DU?

"Jeg hedder Kim og bor i Hjallerup lidt nord for Aalborg. Jeg er 63 år og gift med Bente. Jeg er ansat som rådhusbetjent på Aalborg Rådhus, men har tidligere været vicevært i mange år. Jeg har tre børn – to piger på 27 og 40 samt Lasse på 20."

HVORNÅR BLEV DU MEDLEM AF LEV?

"Jeg tror, at jeg blev medlem for 10-12 år siden. Det var på grund af, at vi har Lasse, der har lettere udviklingshæmning og Noonans syndrom."

HVAD BRUGER DU LEV TIL?

Grunden til at vi blev medlem var, at vi kan læse ting, få hjælp og få noget backup. Bare det at nævne 'Lev' kan ændre på tingene. Da Lasse skulle på STU, sagde kommunen, at det ikke var sikkert, at han kunne starte der, hvor han havde været i praktik, og hvor han selv gerne ville hen. Så kom de med et forslag, som slet ikke var noget for Lasse. Der tror jeg, at bare det, at vi nævnte Lev i snakken med kommunen, fik det til at glide lettere."

Kim fortæller, at han ikke bruger den lokale Vendsyssel-kreds så meget, men han har været med til en kredsgeneralforsamling. Han lod sig dog ikke friste til at blive en del af bestyrelsen, da han i forvejen bruger meget tid som træner for et Special Olympics fodboldhold, hvor Lasse også træner.

HVAD KUNNE DU GODT TÆNKE DIG VAR ANDERLEDES?

"Jeg kunne godt tænke mig, at regler for børn og mennesker med handicap var helt klare, så der ikke var forskel fra kommune til kommune. Men jeg har også set, hvor dårlige forhold der kan være i andre samfund, så vi skal heller ikke glemme, at

HILS PÅ ET AF LEVS MEDLEMMER

I hvert Lev Magasin fortæller et af Levs medlemmer om, hvorfor de er medlem af foreningen. Kender du en, du kunne tænke dig blev portrætteret, så skriv til os på redaktion@lev.dk

det er heldigt, vi bor i det land, vi gør. Det kunne have været meget værre, selv om jeg godt er klar over, at mange har det svært."